

Belastingdienst

Landelijke Landbouwnormen 2013

Landelijke Landbouwnormen 2013

Het Platform Land- en tuinbouw heeft in overleg met het landbouwbedrijfsleven de Landelijke Landbouwnormen 2013 voorbereid.

De vastgestelde normen hebben betrekking op onttrekkingen, waardering en op afschrijving. Zij worden door de Belastingdienst toegepast bij de beoordeling van de aangiften.

De Landelijke Landbouwnormen gelden alleen voor ondernemers in de agrarische sector.

Inhoudsopgave

Voorwoord 6

1. Inleiding 7

2. Onttrekkingen 8

- 2.1. Eigen verbruik 8
 - 2.1.1. Toelichting eigen verbruik 8
- 2.2. Privégedeelte kosten 9
 - 2.2.1. Verwarming 10
 - 2.2.2. Elektriciteit en water 10
 - 2.2.3. Hobbymatig gehouden dieren 10

3. Dieren 11

- 3.1. Algemeen 11
 - 3.1.1. Waarderingssystemen 11
 - 3.1.2. Individuele methode (toelichting) 11
 - 3.1.3. Gemiddelde-waardesysteem (toelichting) 11
- 3.2. Rundvee – melk- en fokvee 12
 - 3.2.1. Normen van opfokkosten en waardering rundvee 12
 - 3.2.2. Waardering bij individuele methode 12
 - 3.2.3. Waardering bij gemiddelde-waardesysteem 13
 - 3.2.4. Aangekocht rundvee bij het gemiddelde-waardesysteem 14
 - 3.2.5. Embryo(kalf) 14
- 3.3. Rundvee - vleesvee 14
 - 3.3.1. Normen van opfokkosten en waardering van vleesvee (rosé/rood) 15
 - 3.3.2. Waardering startkalveren (rosé/rood) 15
 - 3.3.3. Waardering rosékalveren en overig vleesvee (vanaf startkalf) 16
 - 3.3.4. Normen van opfokkosten en waardering van blankvleeskalveren 16
- 3.4. Varkens 16
 - 3.4.1. Zeugen en opfokzeugen 17
 - 3.4.2. Normen van opfokkosten en waardering van (opfok-)zeugen 17
 - 3.4.3. Waardering zeugen en opfokzeugen bij individuele methode 17
 - 3.4.4. Waardering zeugen en opfokzeugen bij gemiddelde-waardesysteem 18
 - 3.4.5. Biggen 19
 - 3.4.6. Vleesvarkens 19
 - 3.4.7. Waardering vleesvarkens, norm exclusief voerkosten 20
 - 3.4.8. Waardering vleesvarkens, norm inclusief voerkosten 20
- 3.5. Pluimvee 20
 - 3.5.1. Opfoklegghennen 21
 - 3.5.2. Leghennen 21
 - 3.5.3. Vleeskuikenouderdieren 22
 - 3.5.4. Vleeskalkoenen 23
 - 3.5.5. Vleeskuikens 23
 - 3.5.6. Waardering vleeskuikens, norm exclusief voerkosten 23
 - 3.5.7. Waardering vleeskuikens, norm inclusief voerkosten 23
- 3.6. Schapen 24
 - 3.6.1. Fokschapen 25
 - 3.6.2. Slachtschapen of handelsvee 25

3.7.	Geiten 25
3.7.1.	Normen zelfopgefoekte melkgeiten en bokken 26
3.7.2.	Waardering geiten bij individuele methode 26
3.7.3.	Waardering geiten bij gemiddelde-waardesysteem 26
3.7.4.	Normen en waardering slachtlammeren en slachtgeiten 27
3.8.	Nertsen 27
3.9.	Konijnen 27
4.	Voorraad maïs en gras 28
4.1.	Voorraad maïs eigen teelt 28
4.2.	Voorraad kuilgras en hooi eigen teelt 29
5.	Veldinventaris landbouw en buitenteelten tuinbouw 30
5.1.	Begrip veldinventaris 30
5.2.	Uitgangspunten waardering veldinventaris 30
5.2.1.	Normen voor waardering machinekosten bij veldinventaris 31
5.3.	Te activeren onkosten 31
5.4.	Voorraad geoogst product akkerbouw en groenteteelt (buitenteelten) 31
6.	Vorderingen akkerbouw en veehouderij 32
6.1.	Nabetaling of bijtelling melkgeld 32
6.2.	Prestatietoeslag melkgeld e.d. 32
6.3.	Omzetreductie veevoer e.d. 32
6.4.	Suikerbieten 32
7.	Tuinbouw 33
7.1.	Afschrijvingsnormen glastuinbouw 33
7.1.1.	Geldigheid afschrijvingsnormen glastuinbouw 33
7.1.2.	Afschrijvingsregime glastuinbouw 33
7.1.3.	Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen glastuinbouw 34
7.2.	Afschrijvingsnormen champignonenteelt 38
7.2.1.	Geldigheid afschrijvingsnormen champignonenteelt 38
7.2.2.	Afschrijvingsregime champignonenteelt 38
7.2.3.	Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen champignonenteelt 38
7.3.	Waardering champignons 40
7.4.	Waardering aspergeopstanden 40
7.5.	Normering veldinventaris voor de glastuinbouw 41
7.5.1.	Genormeerde producten 41
7.5.2.	Niet-genormeerde producten 42
8.	Bloembollenkramen 43
8.1.	Algemeen 43
8.1.1.	Waarde bloembollen 43
8.1.2.	Aangekocht plantgoed bloembollen 43
8.1.3.	Zelfgekweekte bollen 44
8.2.	Waarde te velde staande bloembollen (vast waarde systeem) 44
8.3.	Waarde amaryllisbollen 44
8.4.	Waarde leliekraam 45
9	Boomopstanden 46
9.1.	Fruitteelt 46
9.1.1.	Toelichting afschrijvingsgegevens fruitteelt 46
9.1.2.	Afschrijven over stichtingskosten fruitteelt 46
9.3.	Boomteelt 47
9.3.1.	Aanwaskosten boomteelt 48
9.3.2.	Doorteelt 48
9.3.3.	Oppervlakte boomteelt 49

10. Landbouwmachines 50

- 10.1. Geldigheid normen 50
- 10.2. Afschrijvingsregime 50
 - 10.2.1. Boekwaardemethode 51
 - 10.2.2. Lineaire methode 51
- 10.3. Afschrijvingsgegevens landbouwmachines 52
- 10.4. Melkrobots 53
- 10.5. Huisvestingssystemen voor leghennen 54
- 10.6. 2^e Hands machines en nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijnen uit paragraaf 10.3 en 10.4 54
 - 10.6.1. 2^e Hands machines 54
 - 10.6.1.1. Ouderdom machine ligt bij aanschaf nog binnen de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4 54
 - 10.6.1.2. Machine is bij aanschaf ouder dan de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4. 55
 - 10.6.1.3. Nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijn uit paragraaf 10.3 en 10.4. 55

11. Productierechten 56

- 11.1. Productierechten 2013 (2013/2014) 56

12. Ingroeiregeling Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. 58

Bijlage 1 Bronnen en organisaties 59

Bijlage 2 Voorbeelden van gemiddelde waardesysteem en kostprijsberekeningen of waarderingen van vee 60

Voorwoord

Het Platform Land- en tuinbouw heeft in overleg met het landbouwbedrijfsleven de Landelijke Landbouwnormen 2013 voorbereid. Aan het overleg is deelgenomen door de:

- Belastingdienst
- Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
- Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland
- Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-administratieconsulenten (SRA)
- Vereniging van accountants-, administratie- en belastingadvieskantoren "De TAAK"
- Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB)

Het resultaat is dat nu voor het 22e jaar voor de meest gangbare kostenposten en voor bepaalde bedrijfsmiddelen en voorraden voor de in Nederland uitgeoefende akkerbouw, veehouderij en tuinbouw normbedragen zijn vastgesteld. De vele bronnen die voor de berekening van deze bedragen zijn gebruikt, vindt u in de bijlage. Voor de biologische land- en tuinbouw zijn geen aparte normen opgenomen, omdat deze sector te divers en kleinschalig is om juiste normen te ontwikkelen.

De belangrijkste wijzigingen in deze publicatie van de Landelijke Landbouwnormen zijn:

- Hoofdstuk 3
 - Dieren: Alle voorbeelden zijn verplaatst naar bijlage 2
 - Uniformering: Er is een duidelijker onderscheid gemaakt tussen gebruiksvee en vee dat als voorraad aangemerkt wordt.
 - Vleesvee: De normbedragen van waardering blankvleeskalveren inclusief de voerkosten en waardering vleeskalkoenen inclusief de voerkosten zijn komen te vervallen.
- Hoofdstuk 8
 - Bloembollen: De lay-out is aangepast. Deze aanpassing heeft geen gevolgen voor de inhoud van het hoofdstuk en de in de tabellen opgenomen normbedragen.

Momenteel zijn het landbouwbedrijfsleven en de Belastingdienst met elkaar in gesprek in het kader van de afschrijvingsbeperking (artikel 3.30a, tweede lid, Wet IB 2001). Er bestaat verschil van inzicht over de begrippen 'werktuig' én 'gebouw' en over de fiscale behandeling daarvan. Waarschijnlijk worden er proefprocedures gevoerd teneinde duidelijkheid te verkrijgen over de invulling van die begrippen. Zodra duidelijkheid bestaat over de invulling van de begrippen dan wel over de te voeren proefprocedures, wordt dat in de loop van 2014 bekendgemaakt.

De publicatie van de Landbouwnormen 2013 wordt bekendgemaakt door een persbericht. De tekst van de Landbouwnormen kunt u downloaden via www.belastingdienst.nl.

Als u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van de Landelijke Landbouwnormen, dan kunt u dit schriftelijk kenbaar maken aan de secretaris:

Belastingdienst/kantoor Eindhoven
T.a.v. de secretaris Platform Land- en tuinbouw
A.F.A. van de Leest
Postbus 90056
5600 PJ Eindhoven

Belastingdienst/kantoor Doetinchem
Platform Land- en tuinbouw,

Mr. P.L.F. Seegers
voorzitter

1. Inleiding

De in deze publicatie genoemde normen en normbedragen gelden voor de gehele Belastingdienst voor berekening van de jaarwinst voor de in Nederland uitgeoefende bedrijven. Ze gelden dan ook voor alle belastingplichtige ondernemers in de agrarische sector. Alleen in uitzonderlijke gevallen mag van de normen worden afgeweken. U geeft dit in het aangiftebiljet inkomstenbelasting aan bij de vraag: "Bent u bij de vaststelling van het resultaat afgeweken van de Landelijke Landbouwnormen?". Wie zich op zo'n bijzondere situatie beroept, moet duidelijk motiveren waarom de norm niet wordt gehanteerd. Bij enkele onderdelen, zoals het privégedeelte van kosten, is er geen sprake van een norm, maar van een richtlijn. U mag van de richtbedragen afwijken, als u aannemelijk kunt maken waarom de richtbedragen in uw situatie niet toegepast kunnen worden.

Geldigheid

Voor de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting gelden de normen voor het kalenderjaar 2013 en voor het gebroken boekjaar dat aanvangt in 2013 en eindigt in 2014 (bijvoorbeeld een boekjaar vanaf 1 mei 2013 tot en met 30 april 2014). Bij een gebroken boekjaar zijn de normen dus ook van toepassing voor de aangifte inkomstenbelasting 2014 en de aangifte vennootschapsbelasting 2013.

Omdat de landbouwnormen pas na afloop van het kalenderjaar bekend zijn, komt het voor dat in een administratie in het jaar 2013 de normen van het jaar 2012 zijn gebruikt. Behalve in geval van een gebroken boekjaar is het niet toegestaan om de normen van het jaar 2012 toe te passen op de aangiften van het jaar 2013. De fiscale aangifte 2013 moet dan worden gecorrigeerd naar de normen van 2013.

2. Onttrekkingen

In dit hoofdstuk worden normbedragen gegeven voor het eigen verbruik van de meest gangbare agrarische producten. Daarna wordt ingegaan op het privégedeelte van de kosten van:

- verwarming
- elektriciteit en water
- hobbymatig gehouden dieren

2.1. Eigen verbruik

Het volgende overzicht geeft normbedragen voor de meeste agrarische producten. Voor niet-genoemde producten moet zelf de waarde van het eigen verbruik worden aangegeven.

Normbedragen eigen verbruik	Product	Omschrijving		Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Melk	Gemiddeld 75 liter Bij betaling superheffing	Per persoon Per persoon	€ 31,00 € 0,00	€ 29,25 € 0,00
	Eieren	Gemiddeld 136 stuks	Per persoon	€ 10,00	€ 9,43
	Aardappelen	Gemiddeld 60 kg	Per persoon	€ 17,00	€ 16,04
	Groenten	Geteeld onder glas - - bij één teelt - bij diverse teelten gelijktijd	Per persoon Per persoon	€ 10,00 € 20,00	€ 9,43 € 18,87
	Fruit		Per persoon	€ 21,00	€ 19,81
	Snijbloemen	Geteeld onder glas	Per huishouden	€ 32,00	€ 30,19
	Vleeskuikens		Per stuk	€ 1,94	€ 1,83
	Slachtkippen	Leghennen	Per stuk	€ 0,57	€ 0,54
	Vleeskalkoenen	Gewicht x dagprijs Indicatie gewicht:	Hennen 9,8 kg; Hanen 19,5 kg		
	Vleeskuiken- ouderdieren	Gewicht x dagprijs Indicatie gewicht:	Per stuk 3,8 kg		
	Vleesvarkens	Waarde volgens slachtaf-rekening (gewicht x dagprijs) Geen gewicht of prijs bekend:	Per varken	€ 152,00	€ 143,40
	Rundvee / Gebruiksvee	Waarde volgens slachtaf-rekening (gewicht x dagprijs) Geen prijs bekend:	Per kg geslacht gewicht	€ 3,26	€ 3,08
	Vleesvee	Waarde volgens slachtaf-rekening (gewicht x dagprijs) Geen prijs bekend:	Per kg geslacht gewicht	€ 3,63	€ 3,42

Toelichting

2.1.1. Toelichting eigen verbruik

Voor de meeste genoemde producten wordt hierna kort aangegeven wat de belangrijkste uitgangspunten zijn geweest bij het bepalen van de normbedragen. Ook wordt toegelicht hoe een aantal normbedragen moet worden toegepast.

Melk

Bij het vaststellen van het normbedrag is uitgegaan van een gemiddeld verbruik. Met leeftijdscategorieën wordt geen rekening gehouden. Het verbruik wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde LEI-kiloprijs. Bij betaling van superheffing wordt het verbruik op nihil gewaardeerd.

Eieren

Het normverbruik is gesteld op een gemiddeld verbruik. Met leeftijdscategorieën wordt geen rekening gehouden. Het verbruik wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde LEI-kiloprijs.

Aardappelen

Er is uitgegaan van een gemiddeld verbruik. Met leeftijdscategorieën wordt geen rekening gehouden. Het verbruik wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde LEI-kiloprijs.

Groenten geteeld onder glas

De norm wordt toegepast per persoon. Bij 1 teelt wordt uitgegaan van 1 soort product. Er wordt van diverse teelten uitgegaan, wanneer gelijktijdig 2 of meerdere verschillende producten worden geteeld. Hierbij wordt per persoon de hogere norm toegepast. Als 2 teelten na elkaar plaatsvinden wordt weer uitgegaan van de eenvoudige norm bij 1 teelt.

Fruit

Het gebruik is gerelateerd aan het gemiddelde fruitgebruik in Nederland. Daarbij wordt uitgegaan van een zelfvoorzieningsgraad van 60%.

Snijbloemen geteeld onder glas

Wanneer meerdere leden van het huishouden deel uitmaken van de objectieve onderneming (firma), wordt het normbedrag voor snijbloemen verdeeld over die leden.

Pluimvee

Voor het eigen verbruik bij pluimvee is het uitgangspunt het aantal stuks geslacht x het gemiddelde aantal kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs. Het eigen verbruik van pluimvee moet de ondernemer zelf in aantallen aangeven.

Vleesvarkens

Voor het eigen verbruik bij vleesvarkens is het uitgangspunt het aantal geslachte kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs.

Rundvee / gebruiksvee

Voor het eigen verbruik bij het slachten van rundvee / gebruiksvee (geen voorraad) is het uitgangspunt het aantal geslachte kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs van 1e kwaliteit slachtkoeien.

Vleesvee

Voor het eigen verbruik bij vleesvee, dat uitsluitend bestemd is voor de slacht, is het uitgangspunt het aantal geslachte kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs van diverse soorten kwaliteitsvleesvee.

2.2. Privégedeelte kosten

Het verbruik van energie verschilt van gezin tot gezin. De hierna genoemde bedragen voor deze posten zijn dan ook niet bedoeld als normen, maar als richtbedragen. Ze zijn gebaseerd op een gezin bestaande uit 2 volwassenen en 2 kinderen.

Bij het bepalen van de energiekosten moet rekening worden gehouden met de grootte van de woning en het leefpatroon van het gezin.

Als de privékosten van energie aan de hand van rekeningen kunnen worden vastgesteld, moeten in de jaarstukken de werkelijke kosten worden verwerkt.

De kosten van gas kunnen alleen als bedrijfskosten worden aangemerkt indien en voor zover daadwerkelijk bedrijfsmatig gebruik plaatsvindt.

Wanneer een tuinder gas geleverd krijgt tegen grootverbruikertarief, wordt het richtbedrag bepaald door het normverbruik tegen grootverbruikertarief te verhogen met 6% OB.

Als het energiebedrijf een vast bedrag (forfait) voor privéverbruik in rekening brengt, moet dit bedrag in zijn geheel bij de privékosten worden geboekt.

2.2.1. Verwarming

Voor verwarming en koken moeten, afhankelijk van de wijze van verwarmen, de volgende richtbedragen inclusief vastrecht en energiebelasting worden gehanteerd:

Richtbedragen privékosten gas en olie

Product	Gemiddeld verbruik	Richtbedrag incl. OB	Richtbedrag excl. OB
Gas	Gemiddeld aantal m ³ : 2.220	€ 1.820,00	€ 1.504,00
Olie		€ 1.820,00	€ 1.504,00

Bij het vaststellen van de richtbedragen is uitgegaan van een gemiddeld gasverbruik per jaar. Dit verbruik is omgerekend tegen een gemiddelde landelijke prijs.

2.2.2. Elektriciteit en water

De richtbedragen voor het privéverbruik van elektriciteit en water zijn hieronder weergegeven. Daarbij is rekening gehouden met vastrecht, energiebelasting, heffingskorting en belasting op leidingwater.

Richtbedragen privékosten elektriciteit en water

Product	Gemiddeld verbruik	Richtbedrag incl. OB	Richtbedrag excl. OB
Elektriciteit	Gemiddeld aantal kWh: 4.580	€ 1.191,00	€ 984,00
Water	Gemiddeld aantal m ³ : 169	€ 228,00	€ 215,00

Bij het vaststellen van de richtbedragen is uitgegaan van een gemiddeld elektriciteits- en water-verbruik per jaar. Dit verbruik is omgerekend tegen een gemiddelde landelijke prijs.

De bedragen zijn exclusief reinigingsrechten, zuiveringslasten en eventuele CAI-abonnementskosten.

2.2.3. Hobbymatig gehouden dieren

Dieren die hobbymatig worden gehouden of gebruikt, worden aangemerkt als privévermogen. Hierbij kan gedacht worden aan paarden, ezels, honden, een paar geiten of schapen. De kosten van deze dieren, zoals dekgelden, verzekering, voer, dierenarts, etcetera worden als privékosten aangemerkt.

3. Dieren

3.1. Algemeen

Bij de waardering van dieren wordt onderscheid gemaakt tussen rundvee, varkens, pluimvee, schapen, geiten, nertsen en konijnen.

De termen die in dit hoofdstuk worden gebruikt, sluiten aan bij 'Tabel 4 Diergebonden normen' uit de brochure *Mestbeleid 2010-2013: tabellen* van Dienst Regelingen.

In de berekening van de normbedragen zijn geen arbeids- en rentekosten betrokken. Huisvestingskosten zijn wel meegenomen.

Er is onderscheid in gebruiks- en fokvee (bedrijfsmiddelen) en vleesvee en handelsvee (voorraad)

Marktwaaarde

De normbedragen zijn gebaseerd op kostprijsberekeningen. Uiteraard blijft de hoofdregel van toepassing dat voorraden worden gewaardeerd op de kostprijs of de lagere marktwaaarde. Als dit aan de orde is, mag van de normen afgeweken worden en met onderbouwing de lagere marktwaaarde gehanteerd worden. Dit is alleen van toepassing op vlees- en handelsvee. Als een keuze bepaald is, dient wel de bestendige gedragslijn in acht te worden genomen.

3.1.1 Waarderingssystemen

Een veestapel bestaande uit zelfopgefoekte en aangekochte dieren kan op 2 manieren worden gewaardeerd. Achtereenvolgens worden de individuele methode (waardering van de afzonderlijke dieren) toegelicht of een afgeleide daarvan en daarna het gemiddelde-waardesysteem (waardering van de gehele veestapel op gemiddelde waarden).

Ook hier geldt welke keuze ook gemaakt wordt, de bestendige gedragslijn is van toepassing voor de volgende jaren. Het is niet toegestaan dit willekeurig in jaren of groepen toe te passen.

3.1.2 Individuele methode (toelichting)

Bij dit systeem worden alle dieren individueel gevolgd, soms per koppel. De werkelijke aankoopprijs of de opfokwaarde wordt geboekt. Deze waarde of de boekwaarde aan het begin van het jaar wordt tijdsevenredig verhoogd met de opfokkosten (norm). Bij verkoop of verlies van dieren worden deze dieren afgeboekt tegen de werkelijke boekwaarde. Per dier of koppel wordt jaarlijks de aanwas gewaardeerd en de afschrijving bepaald.

3.1.3 Gemiddelde-waardesysteem (toelichting)

Bij dit systeem worden de dieren bij verkoop of verlies van dieren afgeboekt tegen de gemiddelde boekwaarde van de leeftijdsgroep waartoe zij aan het begin van het jaar behoorden.

Bij de aankoop en opfok van vee wordt de boekwaarde aan het begin van het jaar verhoogd met de aankooprijzen en opfoknormen van de dieren die aan de veestapel zijn toegevoegd en met de opfoknormen van de dieren die dan zijn overgegaan naar een andere leeftijdsgroep (aanwas).

Dit betekent dat het vee dat in de loop van het boekjaar is afgestoten, wordt geacht uit de actiefpost op de beginbalans te komen en dus niet in de loop van het jaar te zijn

aangekocht. Dit geldt echter niet als kan worden aangetoond dat een aangekocht dier in hetzelfde boekjaar weer werd verkocht.

In *bijlage 2* staat een voorbeeldberekening van het gemiddelde-waardesysteem van een volledige rundveestapel bestaande uit zelfopgefoekte en aangekochte dieren. Dit is ook van toepassing voor andere soorten dieren.

3.2. Rundvee – melk- en fokvee

In deze paragraaf wordt de waardering van het melk- en fokvee behandeld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zelfopgefoekt en aangekocht rundvee.

3.2.1. Normen van opfokkosten en waardering rundvee

In deze subparagraaf worden de normen weergegeven van zelfopgefoekt rundvee en aangekocht rundvee.

Normbedragen opfok en
waardering rundvee

Normbedragen en waardering rundvee (jongvee en melkkoeien) van toepassing op alle waarderingsmethoden	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Waarde zelfopgefoekt kalf (nuka)	€ 91,03	€ 84,72
Opfokkosten van jongvee (tot 1 ^e afkalving) per dag	€ 1,306	€ 1,170
Opfokkosten van jongvee (tot 1 ^e afkalving) per maand	€ 39,73	€ 35,60
Opfokkosten van uitgroei melkkoe per dag	€ 0,088	€ 0,080
Opfokkosten van uitgroei melkkoe per maand	€ 2,66	€ 2,45
Opfokkosten van uitgroei melkkoe ineens, totaal	€ 31,95	€ 29,36
Restwaarde melkkoe bij individuele methode		
Uitstoot slachtkoe 5 jaar na uitgroei.	€ 584,33	€ 551,25
Restwaarde melkkoe bij gemiddelde-waardesysteem		
Uitstoot na gemiddeld 3,6 jaar na uitgroei.	€ 717,01	€ 664,22

3.2.2. Waardering bij individuele methode

Bij de kostprijsberekening bij individuele methode zijn er twee mogelijkheden. Waardering volgens de **volledige individuele methode** en de **individuele methode met toepassing van de gemiddelde restwaarde**.

Voor beide methoden geldt dat de waarde van kalf tot melkkoe wordt bepaald door aan de waarde van het kalf (nuka) of de aankoopprijs van gekocht jongvee per dag of per maand een bedrag aan opfokkosten toe te voegen, vanaf de geboorte of aankoop tot het moment dat het 1^e kalf is geboren.

Voor de uitgroei van 12 maanden na de geboorte van het 1^e kalf, geldt eveneens een bedrag voor opfokkosten per dag of per maand. Er mag hiervoor ook eenmalig het totaal bedrag opfokkosten in aanmerking genomen worden.

Mogelijkheid 1: Volledige individuele methode

Bij de volledige individuele methode wordt zodra de leeftijd van 36 maanden is bereikt, in gelijke delen afgeschreven gedurende 60 maanden tot op de restwaarde van de individuele methode, dat is de waarde van de slachtkoe.

Mogelijkheid 2: Individuele methode met toepassing van de gemiddelde restwaarde

Bij de individuele methode met toepassing van de gemiddelde restwaarde wordt na de 1^e afkalving de methode van het gemiddelde waardesysteem gevolgd. Na de 1^e

afkalving wordt de opfokwaarde verhoogd met de uitgroeiwaarde direct gemiddeld met de gemiddelde restwaarde bij uitstoot.

Let op De restwaarde berekend met mogelijkheid 2 is niet de waarde van de slachtkoe na 60 maanden

Een voorbeeld van de waardering van aangekocht jongvee of melkkoeien bij de individuele methode staat in bijlage 2.

3.2.3. Waardering bij gemiddelde-waardesysteem

De volgende berekeningen hebben betrekking op de opfokkosten en waardering van rundvee, met toepassing van het gemiddelde-waardesysteem.

Waarderingsberekeningen
opfok rundvee

Berekening waardering opfokkosten rundvee (jongvee en melkkoeien)	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Gemiddelde-waardesysteem		
<u>Jongvee jonger dan 1 jaar</u>		
Waarde zelfopgefokt kalf (nuka)	€ 91,03	€ 84,72
Of aankoopprijs van een aangekocht kalf	€ koopsom	€ Koopsom
	plus	plus
Opfokkosten van jongvee per maand	€ 39,73	€ 35,60
Eigen opfok en aankoop gemiddeld 6 maanden toevoegen ongeacht de datum geboorte of aankoop	€ 238,38	€ 213,60
Eigen opfok inclusief waarde zelfopgefokt kalf (nuka)	€ 329,41	€ 298,32
<u>Jongvee van 1 jaar en ouder</u>		
Waarde kalf/jongvee jonger dan 1 jaar op de beginbalans	€ waarde	€ Waarde
Of aankoopprijs van aangekocht jongvee	€ koopsom	€ Koopsom
	plus	Plus
Opfokkosten van jongvee per maand	€ 39,73	€ 35,60
Eigen opfok gemiddeld 12 maanden toevoegen	€ 476,76	€ 427,20
Aankoop gemiddeld 6 maanden toevoegen ongeacht de datum aankoop	€ 238,38	€ 213,60
<u>Nieuwe melkkoeien (1e keer afgekalfd)</u>		
Waarde jongvee ouder dan 1 jaar op de beginbalans	€ waarde	€ waarde
Of aankoopprijs van aangekocht jongvee (nog niet afgekalfd)	€ koopsom	€ koopsom
	plus	plus
Opfokkosten van jongvee per maand	€ 39,73	€ 35,60
Opfokkosten tot 1e afkalving eigen opfok en aankoop gemiddeld 6 maanden toevoegen ongeacht de datum 1 ^e afkalving	€ 238,38	€ 213,60
Opfokkosten van uitgroei melkkoe (voerkosten) na 1 ^e afkalving	€ 31,95	€ 29,36
Totaal opfokkosten inclusief uitgroei melkkoe	€ 270,33	€ 242,96
Waarde melkkoe na uitgroei	€ waarde	€ Waarde
Restwaarde melkkoe bij gemiddelde waardesysteem.		
Uitstoot na gemiddeld 3,6 jaar	€ 717,01	€ 664,22
Som gedeeld door	2	2
Waarde waarmee nieuwe melkkoeien worden toegevoegd aan de waarde van het melkvee nog aanwezig van beginbalans	€ waarde	€ waarde

Voorbeelden van de waardering van zelfopgefokt rundvee bij het gemiddelde waardesysteem staan in bijlage 2.

3.2.4. Aangekocht rundvee bij het gemiddelde-waardesysteem

Voor de berekening van de waardering van aangekocht rundvee geldt dat het aankoopbedrag wordt verhoogd met de opfokkosten van gemiddeld 6 maanden, ongeacht de aankoopdatum. Dit geldt voor alle groepen. Het vee wordt dan voor deze waarde in het gemiddelde-waardesysteem bij de waarde van de betreffende groep opgenomen. Een toelichting staat in hoofdstuk 3 Dieren: "Waarderingssystemen".

Melk- en kalfkoeien

Voor de berekening van de waardering van aangekocht rundvee dat aan het eind van het jaar tot de groep melk- en kalfkoeien behoort, moet onderscheid gemaakt worden tussen koeien die aangekocht zijn voor of na de geboorte van het 1^e kalf. Voor de geboorte van het 1^e kalf zijn het veelal drachtige pinken of vaarzen en na de geboorte zijn het melkgevende koeien.

Bij melk- en kalfkoeien die aangekocht worden na de geboorte van hun 1^e kalf wordt het aankoopbedrag niet meer verhoogd met eventuele opfokkosten en uitgroei. Hiertoe is besloten om praktische redenen en vanwege het ondergeschikte belang.

Jongvee ouder dan 1 jaar en melk- en kalfkoeien

Het is toegestaan bij een bedrijfssysteem dat veelvuldig hoogdrachtige pinken of vaarzen aanschaf te kiezen voor individuele waardering per groep. De mogelijkheid bestaat dat deze aankopen in het gemiddelde-waardesysteem worden opgenomen met een verhoging voor opfokkosten gerelateerd aan het gemiddeld aantal maanden, wat aanzienlijk hoger kan zijn dan het werkelijke aantal maanden opfokkosten tot het 1^e kalf wordt geboren.

Kiest men hiervoor, dan worden alle aankopen van jongvee 1 jaar en ouder en melk- en kalfkoeien afzonderlijk gewaardeerd en de aankoopprijs wordt verhoogd met de opfokkosten per maand maal het aantal maanden welke resteren tot respectievelijk het einde van het boekjaar of het moment dat het 1^e kalf wordt geboren. Daarna wordt dit bedrag eenmalig verhoogd met opfokkosten in verband met uitgroei na het 1^e kalf. Deze groepen worden daarna voor die waarde, gemiddeld met de restwaarde bij uitstoot, in het gemiddelde-waardesysteem bij de melk- en kalfkoeien opgenomen.

3.2.5. Embryo(kalf)

Voor kalveren die worden geboren via een embryotransplantatie, moeten ook de extra kosten worden geactiveerd. De extra kosten zijn onder andere:

- aankoopkosten van embryo's
- spoelingskosten bij spoeling embryo's bij eigen vee
- kosten bewaring, invrieskosten, stikstofkosten en dergelijke
- implantatiekosten

Hiervoor zijn geen normbedragen opgenomen.

De voorraden embryo's, zowel de aangekochte als de zelfgespoelde, dienen eveneens gewaardeerd te worden met inachtneming van de eerder genoemde kosten.

Als er sprake is van reeds geplaatste embryo's en het kalf is nog niet geboren, dienen ook de eerder genoemde kosten in de waardering meegenomen te worden.

3.3. Rundvee - vleesvee

In deze paragraaf wordt de waardering van het vleesvee behandeld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zelfopgefokt en aangekocht vleesvee. Met vleesvee wordt

bedoeld rundvee dat uitsluitend bestemd is voor de slacht. Hieronder valt dus niet het fokvee voor vleesvee. Het gaat bij vleesvee om waardering van voorraad.

De normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten van het vleesvee. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende categorieën: vleesvee (rosé/rood) en blankvleeskalveren. Met betrekking tot het vleesvee (rosé/rood) is een norm gemaakt voor de startkalveren (periode vanaf nuchter kalf tot ca 3 maanden).

De waardering van het vleesvee per einde boekjaar is gebaseerd op de volgende normering:

de basiswaarde, verhoogd met de opfokkosten per dag of per maand die op het betreffende soort vee van toepassing is.

De basiswaarde is:

1. de waarde van een zelfopgefokt kalf, of
2. de aankoopprijs van een gekocht kalf, of
3. de beginwaarde per 1 januari als het dier toen al aanwezig was

3.3.1. Normen van opfokkosten en waardering van vleesvee (rosé/rood)

De volgende normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten en waardering van rundvee voor rosé- en roodvlees, met daarbij onderscheid in 2 fasen. De eerste fase is van startkalveren, dat is de opfok van nuka tot circa 3 maanden. De volgende fase betreft rosékalveren samen met gewoon en luxe vleesvee. Bij het luxe vleesvee (vee van vleesrassen) kennen we na de leeftijd van 8 maanden nog een derde fase.

Normbedragen opfok vleesvee
(rosé/rood)

Normbedragen opfok vleesvee (rosé/rood)	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Waarde zelfopgefokt kalf (nuka – 14 dagen)	€ 91,03	€ 84,72
Opfokkosten startkalveren (rosé/rood) per maand	€ 53,38	€ 49,20
Waarde van volledig zelfopgefokt startkalf (3 maanden)	€ 222,64	€ 206,04
Opfokkosten rosékalveren, gewoon en luxe vleesvee (vanaf startkalf tot 8 maanden) per maand	€ 50,00	€ 46,37
Opfokkosten luxe vleesvee (na 8 maanden) per maand	€ 72,69	€ 67,91

3.3.2. Waardering startkalveren (rosé/rood)

De volgende berekeningsopstelling heeft betrekking op de waardering van startkalveren (rosé/rood).

Berekening waardering
startkalveren (rosé/rood)

Waardering opfok startkalveren (rosé/rood)	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Basiswaarde:		
Waarde zelfopgefokt kalf (nuka – 14 dagen)	€ 91,03	€ 84,72
Of aankoopprijs van een aangekocht kalf	€ koopsom	€ Koopsom
	€ waarde plus	€ Waarde Plus
<u>Opfokkosten startkalveren (gedurende 75 dagen)</u>		
Opfokkosten per dag	€ 1,755	€ 1,618
Opfokkosten per maand	€ 53,38	€ 49,20
Waarde van volledig zelfopgefokt startkalf (90 dagen)	€ 222,64	€ 206,04

3.3.3. Waardering rosékalveren en overig vleesvee (vanaf startkalf)

De volgende berekeningsopstelling heeft betrekking op de waardering van rosékalveren en overig vleesvee vanaf startkalf (leeftijd 90 dagen).

Berekening waardering opfok rosékalveren en overig vleesvee	Waardering opfok rosékalveren en overig vleesvee vanaf startkalf	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Basiswaarde:		
	Waarde zelfopgefokt startkalf (leeftijd 90 dagen)	€ 222,64	€ 206,04
	Of aankoop prijs van een aangekocht startkalf van 90 dagen of ouder	€ koopsom	€ koopsom
	Waarde startkalf	€ waarde plus	€ waarde plus
Rosékalveren en gewoon vleesvee	Opfokkosten rosékalveren of gewoon vleesvee		
	Volledige opfokperiode - opfokkosten per dag	€ 1,644	€ 1,525
	Volledige opfokperiode - opfokkosten per maand	€ 50,00	€ 46,37
Luxe vleesvee	Opfokkosten luxe vleesvee		
	Leeftijd tot en met 8 maanden - opfokkosten per dag	€ 1,644	€ 1,525
	Leeftijd tot en met 8 maanden - opfokkosten per maand	€ 50,00	€ 46,37
	Leeftijd na 8 maanden - opfokkosten per dag	€ 2,390	€ 2,233
	Leeftijd na 8 maanden - opfokkosten per maand	€ 72,69	€ 67,91

Let op:

Wanneer er nagenoeg geheel (90% of meer) wordt gevoerd met bijproducten, mag worden afgeweken van de norm, als dit wordt onderbouwd.

3.3.4. Normen van opfokkosten en waardering van blankvleeskalveren

De volgende normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten van blankvleeskalveren.

De basiswaarde van het kalf wordt verhoogd met de norm voor de opfokkosten (exclusief voerkosten) en met de daadwerkelijke voerkosten.

De normbedragen en waardering inclusief de voerkosten is vervallen.

Normbedragen opfok blankvleeskalveren	Normbedragen opfokkosten blankvleeskalveren	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Basiswaarde		
	Waarde zelfopgefokt kalf (nuka - 14 dagen)	€ 91,03	€ 84,72
	Of aankoop prijs van een aangekocht kalf	€ koopsom	€ Koopsom
		€ waarde plus	€ Waarde plus
	Daadwerkelijke voerkosten (administratie)	kostprijs	kostprijs
	Opfokkosten exclusief voerkosten		
	Opfokkosten per dag	€ 0,541	€ 0,467
	Opfokkosten per maand	€ 16,23	€ 14,02

3.4. Varkens

In deze paragraaf worden achtereenvolgens de normbedragen gegeven voor zeugen en opfokzeugen (fokvarkens) en voor biggen en vleesvarkens (handels- en vleesvee). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zelfopgefokte en aangekochte varkens.

Bij de waardering van zeugen en opfokzeugen worden de opfokkosten uitgedrukt in kosten per dag en bij biggen en vleesvarkens in kosten per week.

3.4.1. Zeugen en opfokzeugen

Zeugen: ten minste éénmaal gedekte of geïnsemineerde zeugen, guste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen en zeugen waarvan de biggen gespeend zijn.

Opfokzeugen: zeugen die worden aangehouden van 25 kg tot de eerste dekking. Gemiddelde inzet (na 1e dekking / moment aanvang dracht) 260 dagen.

De totale opfokkosten van big naar zeug worden bepaald door voerkosten, huisvestingskosten en overige kosten.

3.4.2. Normen van opfokkosten en waardering van (opfok-)zeugen

In deze paragraaf worden de normbedragen weergegeven van zelfopgefokte en aangekochte zeugen en opfokzeugen.

Normbedragen opfok en waardering zeugen en opfokzeugen

Normbedragen opfok en waardering zeugen en opfokzeugen van toepassing op alle waarderingsmethoden	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Geboortewaarde big	€ 14,76	€ 13,47
Kostprijs opfokbig van 70 dagen	€ 75,76	€ 68,27
Opfokzeug tot moment van inzet op 260 dagen, opfokkosten per dag	€ 1,007	€ 0,917
Zeug na 1 ^e dekking tot 1 ^e worp ca 375 dagen, opfokkosten uitgroei per dag	€ 0,800	€ 0,755
Opfokkosten uitgroei ineens totaal	€ 92,01	€ 86,80
Restwaarde slachtzeug is slachtwaarde individ. methode	€ 172,53	€ 162,76
Restwaarde slachtzeug bij het gemiddelde-waardesysteem	€ 172,53	€ 162,76

3.4.3. Waardering zeugen en opfokzeugen bij individuele methode

De waarde van big tot zeug wordt bepaald door aan de waarde van de big of de aankoopprijs van gekochte biggen per dag een bedrag aan opfokkosten toe te voegen, vanaf de geboorte of aankoop tot het moment van de 1^e worp van de zeug. De toevoeging van de opfokkosten vindt plaats in respectievelijk de fasen van opfokbig, opfokzeug en drachtige zeug ten aanzien van de uitgroei.

Bij de individuele methode wordt na de 1^e worp, in gelijke delen afgeschreven tot op de restwaarde, dat is de waarde van een slachtzeug. De afschrijving per jaar is echter maximaal 20%.

3.4.4. Waardering zeugen en opfokzeugen bij gemiddelde-waardesysteem

De volgende kostprijsberekeningen voor zeugen en opfokzeugen gelden bij toepassing van het gemiddelde-waardesysteem. Voor toelichting zie 3.1.3.: Gemiddelde-waardesysteem.

Waardering opfok zeugen bij
gemiddelde-waardesysteem

Berekening waardering opfokzeugen en zeugen gemiddelde-waardesysteem	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Opfokzeugen vanaf 25 kg tot inzet (260 dagen)		
Waarde zelfopgefokte opfokbig (70 dagen)	€ 75,76	€ 68,27
Of aankoopprijs van een opfokbig	€ koopsom	€ koopsom
	plus	plus
Opfokkosten eigen opfok en aankoop tot inzet per dag	€ 1,007	€ 0,917
Maal gemiddeld aantal van 190 dagen, dit delen door 2	€ 95,67	€ 87,12
Gemiddelde waarde zelfopgefokte opfokzeug tot inzet	€ 171,43	€ 155,39
Kostprijs zelfopgefokte opfokzeug tot 1 ^e dekking (inzet)	€ 267,03	€ 242,42
Opfokzeugen aankoop +/- 7 maanden (220 dagen)		
Aankoopprijs opfokzeug	€ koopsom	€ koopsom
	plus	plus
Opfokkosten tot 1 ^e dekking (inzet) per dag	€ 1,007	€ 0,917
Maal gemiddeld aantal van 40 dagen, dit delen door 2	€ 20,14	€ 18,34
Gemiddelde waarde aangekochte opfokzeug	€ waarde	€ waarde
Nieuwe zeugen		
Waarde opfokbig of opfokzeug op de beginbalans	€ waarde	€ Waarde
Of aankoopprijs van een aangekochte opfokbig, of opfokzeug, of zeug tot 1 ^e worp	€ koopsom	€ koopsom
	plus	plus
De volledige opfokkosten die nog niet toegevoegd waren per groep	€ opfok-kosten	€ opfok-kosten
	plus	plus
Opfokkosten uitgroei per dag	€ 0,800	€ 0,755
Uitgroei tijdens dracht tot eerste worp ca 115 dagen	€ 92,01	€ 86,80
Gemiddelde waarde nieuwe zeug berekend	€ waarde	€ Waarde
Restwaarde slachtzeug bij gemiddelde waardesysteem.	€ 172,53	€ 162,76
Som	€ waarde	€ waarde
Gedeeld door	2	2
Waarde waarmee nieuwe zeugen worden toegevoegd aan de waarde van de aanwezige zeugen van beginbalans	€ waarde	€ waarde
Berekening zelfopgefokte zeug		
Kostprijs volledig dit jaar zelfopgefokte zeug, na uitgroei op moment van de 1 ^e worp	€ 359,04	€ 329,22
Restwaarde slachtzeug bij gemiddelde waardesysteem.	€ 172,53	€ 162,76
Som	€ 531,57	€ 491,88
Gedeeld door	2	2
Waarde van de volledig dit jaar zelfopgefokte nieuwe zeug om toe te voegen aan de waarde van de zeugen van beginbalans	€ 265,79	€ 245,99

Een **voorbeeld** van de waardering van een aangekochte zeug bij het gemiddelde waardesysteem staat in bijlage 2.

3.4.5. Biggen

De geboortewaarde van een big (zie onderstaande tabel) wordt verhoogd met de bedragen voor opfokkosten totdat een big circa 25 kg weegt. De big is dan gemiddeld 10 weken oud.

In de volgende tabel zijn per week de opfokkosten alsmede de cumulatieve waarde van de big opgenomen. Voor aangekochte biggen jonger dan 10 weken wordt de aankoop-prijs verhoogd met de opfokkosten, zoals ook staat vermeld in de volgende tabel.

Normbedragen opfokkosten
zelfopgefoekte biggen met
voorbeeld aangekochte biggen

Leeftijd in weken	Normbedragen opfokkosten per week		Cumulatieve waarde eigen gefokte big		Cumulatieve waarde aangekochte big	
	incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB
Geboorte- waarde big			€ 14,76	€ 13,47		
1	€ 2,09	€ 1,88	€ 16,85	€ 15,35		
2	€ 2,09	€ 1,89	€ 18,94	€ 17,24		
3	€ 2,09	€ 1,88	€ 21,02	€ 19,12		
4	€ 2,09	€ 1,88	€ 23,11	€ 21,01		
5	€ 2,09	€ 1,88	€ 25,20	€ 22,89		
6	€ 2,09	€ 1,89	€ 27,29	€ 24,78	koopsom 6 weken plus	koopsom 6 weken plus
7	€ 2,71	€ 2,47	€ 30,00	€ 27,25	€ 2,71	€ 2,47
8	€ 3,23	€ 2,96	€ 33,23	€ 30,21	€ 5,94	€ 5,43
9	€ 3,82	€ 3,52	€ 37,05	€ 33,73	€ 9,76	€ 8,95
10	€ 4,48	€ 4,14	€ 41,53	€ 37,87	€ 14,24	€ 13,09

Een voorbeeld van de waardering van een aangekochte big staat in bijlage 2.

3.4.6. Vleesvarkens

Wanneer op een bedrijf zelfopgefoekte biggen worden gehouden tot slachtvarken, geldt een kostprijs afhankelijk van de leeftijd in weken overeenkomstig de normbedragen in de tabel bij het onderdeel Biggen.

Voor de waardering van vleesvarkens zijn twee methodes beschikbaar.

Eenmaal gekozen voor een methode is de bestendige gedragslijn van toepassing voor de volgende jaren.

3.4.7. Waardering vleesvarkens, norm exclusief voerkosten

Bij deze methode wordt de waarde van de op balansdatum aanwezige vleesvarkens bepaald, door de aankoopprijs -inclusief de opfokkosten tot en met 10 weken- of voor een zelfopgefoekte big het normbedrag uit die tabel te verhogen met de daadwerkelijke voerkosten.

Bij de berekening volgens deze methode worden de overige directe kosten van het vleesvarken als volgt genormeerd:

Normbedragen vleesvarkens
exclusief voerkosten

Opfokkosten vleesvarkens exclusief voerkosten	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Opfokkosten exclusief voerkosten per dag	€ 0,177	€ 0,154
Opfokkosten exclusief voerkosten per week	€ 1,24	€ 1,08

3.4.8. Waardering vleesvarkens, norm inclusief voerkosten

Bij deze methode wordt de waarde van de op balansdatum aanwezige vleesvarkens bepaald, door de aankoopprijs -inclusief de opfokkosten tot en met 10 weken- of voor een zelfopgefoekte big het normbedrag uit die tabel te verhogen met de normbedrag uit de volgende tabel, gerelateerd aan de verblijfsduur per week.

Bij de berekening volgens deze methode worden de opfokkosten van het vleesvarken als volgt genormeerd:

Normbedragen vleesvarkens
inclusief voerkosten

Verblijfsduur in weken	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB	Verblijfsduur in weken (vervolg)	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....					
1	€ 3,06	€ 2,80	10	€ 45,33	€ 41,90
2	€ 6,32	€ 5,79	11	€ 51,82	€ 47,94
3	€ 9,98	€ 9,16	12	€ 58,51	€ 54,17
4	€ 14,05	€ 12,91	13	€ 65,41	€ 60,59
5	€ 18,32	€ 16,85	14	€ 72,51	€ 67,20
6	€ 22,99	€ 21,17	15	€ 79,61	€ 73,81
7	€ 28,07	€ 25,87	16	€ 86,71	€ 80,42
8	€ 33,55	€ 30,96	17	€ 93,81	€ 87,03
9	€ 39,24	€ 36,24			

3.5. Pluimvee

In de volgende tabellen zijn normbedragen opgenomen voor achtereenvolgens opfokleghennen, leghennen (ruikippen), vleeskuikenouderdieren, vleeskalkoenen (hennen en hanen), en vleeskuikens.

Waardering per 100 stuks

Voor al het pluimvee geldt dat ze worden gewaardeerd per 100 stuks. Het is gangbaar zowel in de branche als bij kennis- en informatiecentra om het pluimvee en de kosten per 100 stuks te waarderen.

3.5.1. Opfokleghennen

De waarde van opfokleghennen wordt bepaald door de aankoopprijs van 100 eendagskuikens te verhogen met de volgende normbedragen, gerelateerd aan het aantal weken opfok.

Normbedragen per 100 opfokleghennen

Opfokperiode in weken	Bedrag per 100 stuks		Opfokperiode in weken (vervolg)	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 9,77	€ 8,51	10	€ 155,47	€ 139,59
2	€ 21,75	€ 19,11	11	€ 174,73	€ 157,08
3	€ 35,25	€ 31,14	12	€ 195,08	€ 175,59
4	€ 49,91	€ 44,26	13	€ 216,16	€ 194,79
5	€ 65,89	€ 58,63	14	€ 237,98	€ 214,68
6	€ 82,66	€ 73,74	15	€ 260,53	€ 235,27
7	€ 100,23	€ 89,60	16	€ 284,30	€ 257,01
8	€ 118,32	€ 105,95	17	€ 309,79	€ 280,38
9	€ 136,94	€ 122,60			

3.5.2. Leghennen

In verband met de uitgroei wordt bij 100 stuks zelfopgefokte 17-weekse leghennen (zie voorgaande tabel) of 100 stuks aangekochte leghennen het normbedrag of de aankoopprijs verhoogd met de opfokkosten per week tot aan het begin van de legperiode op 20 weken leeftijd (zie volgende tabel).

Normbedragen per 100 leghennen en of ruikippen

Normbedragen na de opfokperiode van 17 weken per 100 leghennen en ruikippen	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Opfokkosten uitgroei (na 17 weken) per week	€ 25,49	€ 23,36
Opfokkosten uitgroei (na 17 weken) ineens totaal	€ 76,42	€ 70,08
Opfokkosten ruikippen per week	€ 21,42	€ 19,52
Opfokkosten ruikippen ineens totaal	€ 128,53	€ 117,14
Slachtwaarde per 100 leghennen	€ 28,83	€ 27,20

Gedurende de periode van 21 tot en met 24 weken (28 dagen) vindt geen bijtelling meer plaats voor opfokkosten.

Voor de waardering van de leghennen wordt de totale kostprijs van de leghennen vanaf de leeftijd van 24 weken, over de verdere legperiode (400 - 28 = 372 dagen) met een gelijk bedrag per week verminderd tot de slachtwaarde volgens bovenstaande tabel is bereikt. Bij de slachtwaarde kan rekening gehouden worden met een uitval van 10%.

Ruikippen

Ruikippen

Soms wordt ervoor gekozen de leghennen aan het einde van de legperiode niet te vervangen, maar te laten ruien. In deze periode is er geen opbrengst, maar dient er een opwaardering ten aanzien van de kosten plaats te vinden. De ruiperiode duurt 42 dagen / 6 weken.

De boekwaarde van de nog aanwezige leghennen moet na een ruiperiode van 6 weken verhoogd worden met de totale opfokkosten over de gehele ruiperiode volgens bovenstaande tabel.

Voor de waardering wordt na de ruiperiode de nieuwe boekwaarde van de leghennen over de verdere legperiode (= 26 weken) met een gelijk bedrag per week verminderd tot de slachtwaarde is bereikt. Bij de slachtwaarde kan rekening gehouden worden met een uitval van 10%.

3.5.3. Vleeskuikenouderdieren

De waarde van 100 vleeskuikenouderdieren wordt bepaald door de aankoopprijs van 100 eendagskuikens (hennen) te verhogen met de hierna vermelde normbedragen, gerelateerd aan het aantal weken opfok.

Bij aankoop van de ouderdieren wordt 10% hanen geleverd zonder aparte aankoopkosten. In de kosten van de hennen zijn de kosten van de hanen verrekend.

Normbedragen per 100 vleeskuikenouderdieren (hennen)

Opfokperiode in weken	Bedrag per 100 stuks		Opfokperiode in weken (vervolg)	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 21,76	€ 19,45	10	€ 306,64	€ 278,54
2	€ 49,15	€ 44,21	11	€ 340,75	€ 309,65
3	€ 77,58	€ 69,94	12	€ 375,15	€ 341,04
4	€ 108,29	€ 97,81	13	€ 409,88	€ 372,75
5	€ 140,84	€ 127,42	14	€ 444,95	€ 404,78
6	€ 173,57	€ 157,24	15	€ 481,68	€ 438,37
7	€ 206,34	€ 187,09	16	€ 520,35	€ 473,80
8	€ 239,44	€ 217,26	17	€ 560,68	€ 510,79
9	€ 272,87	€ 247,74	18	€ 602,64	€ 549,33

In verband met uitgroei wordt bij 100 stuks zelfopgefokte 18-weekse hennen (zie voorgaande tabel) of 100 stuks aangekochte hennen het normbedrag of de aankoop-prijs verhoogd met de opfokkosten per week tot aan het begin van de legperiode op 22 weken leeftijd (zie volgende tabel).

Gedurende de periode van 23 tot en met 26 weken (28 dagen) vindt geen bijtelling meer plaats voor opfokkosten.

Voor de waardering wordt de totale kostprijs van de vleeskuikenouderdieren vanaf de leeftijd van 26 weken, over de verdere legperiode (272 - 28 = 244 dagen) met een gelijk bedrag per week verminderd tot de slachtwaarde volgens onderstaande tabel is bereikt.

Vervolg normbedragen per 100 vleeskuikenouderdieren (hennen)

Normbedragen na de opfokperiode van 18 weken per 100 vleeskuikenouderdieren (hennen)	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Opfokkosten uitgroei (na 18 weken) per week	€ 41,96	€ 38,54
Opfokkosten uitgroei (na 18 weken) ineens totaal	€ 167,86	€ 154,15
Slachtwaarde per 100 vleeskuikenouderdieren	€ 161,54	€ 152,40

3.5.4. Vleeskalkoenen

De waarde van kalkoenhennen en -hanen wordt bepaald door de aankoop prijs van de op balansdatum aanwezige kalkoenen te verhogen met de daadwerkelijke voerkosten en de overige directe kosten (exclusief voerkosten) gerelateerd aan de verblijfsduur.

De overige directe kosten (exclusief voerkosten) per 100 vleeskalkoenen worden als volgt bepaald:

Normbedragen per 100 vleeskalkoenen exclusief voerkosten	Opfokkosten per 100 vleeskalkoenen exclusief voerkosten	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Vleeskalkoen <u>hennen</u>	Vleeskalkoenhennen Opfokkosten exclusief voerkosten per dag Opfokkosten exclusief voerkosten per week	€ 3,236 € 22,65	€ 2,728 € 19,09
Vleeskalkoen <u>hanen</u>	Vleeskalkoenhanen Opfokkosten exclusief voerkosten per dag Opfokkosten exclusief voerkosten per week	€ 2,465 € 17,25	€ 2,078 € 14,55

De waardering van vleeskalkoenen inclusief de voerkosten is komen te vervallen.

3.5.5. Vleeskuikens

Voor de waardering van vleeskuikens zijn twee methodes beschikbaar. Waardering met de genormeerde of de daadwerkelijke voerkosten. Eenmaal gekozen voor een methode is de bestendige gedragslijn van toepassing voor de volgende jaren.

De normen zijn gebaseerd op de gangbare vleeskuikenhouderij die een productieperiode van 42 dagen kent. De vleeskuikenhouderij in alternatieve afzetsegmenten kan bij de waardering van hun dieren uitgaan van de kosten exclusief de voerkosten (zie de tabel hierna) en deze verhogen met de daadwerkelijke voerkosten.

3.5.6. Waardering vleeskuikens, norm exclusief voerkosten

Bij deze methode wordt de waarde van de vleeskuikens bepaald door de aankoop prijs van de op balansdatum aanwezige vleeskuikens te verhogen met de daadwerkelijke voerkosten en aanvullend een normbedrag per verblijfsdag voor de overige directe kosten.

Bij deze berekening worden de overige directe kosten per 100 vleeskuikens als volgt genormeerd:

Normbedragen per 100 vleeskuikens exclusief voerkosten	Normbedragen opfokkosten per 100 vleeskuikens exclusief voerkosten	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Opfokkosten per dag	€ 0,672	€ 0,571

3.5.7. Waardering vleeskuikens, norm inclusief voerkosten

Bij deze methode wordt de waarde van vleeskuikens bepaald door de aankoop prijs van de op balansdatum aanwezige vleeskuikens te verhogen met de volgende normbedragen voor voer en overige directe kosten, gerelateerd aan het aantal dagen verblijf.

Bij deze berekening worden 100 vleeskuikens als volgt gewaardeerd:

Normbedragen per 100
vleeskuikens **inclusief**
voerkosten

Dagen verblijf	Bedrag per 100 stuks		Dagen verblijf – vervolg 1	Bedrag per 100 stuks		Dagen verblijf – vervolg 2	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	Excl. OB		incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 1,14	€ 1,01	18	€ 40,27	€ 36,85	35	€ 133,52	€ 123,76
2	€ 2,32	€ 2,06	19	€ 44,30	€ 40,59	36	€ 140,51	€ 130,29
3	€ 3,63	€ 3,23	20	€ 48,56	€ 44,55	37	€ 147,63	€ 136,94
4	€ 5,07	€ 4,53	21	€ 53,06	€ 48,73	38	€ 154,88	€ 143,72
5	€ 6,65	€ 5,96	22	€ 57,59	€ 52,95	39	€ 162,23	€ 150,59
6	€ 8,36	€ 7,51	23	€ 62,33	€ 57,35	40	€ 169,72	€ 157,60
7	€ 10,14	€ 9,13	24	€ 67,27	€ 61,95	41	€ 177,31	€ 164,69
8	€ 11,96	€ 10,78	25	€ 72,44	€ 66,76	42	€ 185,00	€ 171,88
9	€ 13,90	€ 12,55	26	€ 77,81	€ 71,77	43	€ 192,79	€ 179,17
10	€ 16,02	€ 14,48	27	€ 83,38	€ 76,96	44	€ 200,68	€ 186,65
11	€ 18,34	€ 16,61	28	€ 89,16	€ 82,35	45	€ 208,68	€ 194,03
12	€ 20,86	€ 18,92	29	€ 95,00	€ 87,80	46	€ 216,74	€ 201,57
13	€ 23,58	€ 21,42	30	€ 101,01	€ 93,41	47	€ 224,86	€ 209,17
14	€ 26,50	€ 24,12	31	€ 107,19	€ 99,17	48	€ 233,06	€ 216,84
15	€ 29,59	€ 26,97	32	€ 113,54	€ 105,10	49	€ 241,28	€ 224,54
16	€ 32,91	€ 30,04	33	€ 120,06	€ 111,16			
17	€ 36,47	€ 33,34	34	€ 126,70	€ 117,39			

3.6. Schapen

In deze paragraaf worden achtereenvolgens de normbedragen gegeven voor fokschapen en slachtschapen. Het onderscheid is een bedrijfsmiddel voor de fokkerij of voorraad ten behoeve van de slacht of uitsluitend handel.

3.6.1. Fokschapen

De normbedragen van zelfopgefoekte fokschapen zijn te splitsen in schapen die 1 maal per jaar aflammeren zoals Texelaars en schapen die 3 maal per 2 jaar aflammeren zoals Flevolandse. De fokschapen dienen gewaardeerd te worden met toepassing van het gemiddelde-waardesysteem. Voor toelichting zie 3.1.3.: Gemiddelde-waardesysteem.

Normbedragen zelf-opgefoekte schapen	Normbedragen zelfopgefoekte fokschapen	Bedrag Texelaar		Bedrag Flevolander	
		incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB
					
	Normbedrag fokooi/fokram	€ 91,11	€ 82,12	€ 75,51	€ 69,75
	Normbedrag opfokkosten fokooi/fokram (8 maanden)	€ 91,11	€ 82,12	€ 87,41	€ 79,50
	Lam bij geboorte	€ 29,63	€ 26,30	€ 17,65	€ 15,79
	Lam 3 maanden	€ 69,22	€ 62,22	€ 51,99	€ 47,41
	Lam 6 maanden	€ 81,49	€ 73,37	€ 68,58	€ 62,38
	Opfokkosten van weidelam tot fokschaap per week	€ 0,99	€ 0,90	€ 1,61	€ 1,46

3.6.2. Slachtschapen of handelsvee

Ook hier geldt dat de normbedragen van slachtschapen worden gewaardeerd op de kostprijs. Hierbij wordt eveneens onderscheid gemaakt tussen schapen die 1 maal per jaar aflammeren zoals Texelaars en schapen die 3 maal per 2 jaar aflammeren zoals Flevolandse. Ten aanzien van lammeren tot en met 6 maanden kan de waardering van de opfokkosten uit de voorgaande tabel gehanteerd worden. Eventuele verschillen met fokschapen zijn te verwaarlozen.

De volgende normbedragen gelden voor de zelfopgefoekte en aangekochte slachtschapen:

Normbedragen zelf-opgefoekte schapen	Normbedragen zelfopgefoekte fokschapen	Bedrag Texelaar		Bedrag Flevolander	
		incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB
					
	Opfokkosten slachtschaap (7 mnd en ouder) totaal	€ 91,11	€ 82,12	€ 87,41	€ 79,50
	Opfokkosten slachtschaap per week	€ 0,99	€ 0,90	€ 1,61	€ 1,46

3.7. Geiten

De waardering van melkgeiten (lees ook: fokgeiten) is met toepassing van de individuele methode of het gemiddelde-waardesysteem. Voor toelichting zie 3.1.3.: Gemiddelde-waardesysteem.

Hierna worden normen vermeld voor melk- en fokgeiten, daarna voor slachtgeiten (lees ook: handelsvee of voorraad)

3.7.1. Normen zelfopgefokte melkgeiten en bokken

De volgende normbedragen gelden voor de zelfopgefokte melkgeiten en bokken:

Normbedragen zelfopgefokte melkgeiten en bokken	Normbedragen zelfopgefokte melkgeiten en bokken	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Beginwaarde nuchter geitlam/foklam	€ 14,66	€ 13,72
	Opfokkosten opfokgeiten en opfokbokken per week	€ 2,84	€ 2,60
	Restwaarde geit bij individuele methode Uitstoot slachtgeit na 5 jaar	€ 13,25	€ 12,50
	Restwaarde geit bij gemiddelde-waardesysteem Uitstoot na gemiddeld 3,8 jaar	€ 47,63	€ 43,95

De waarde van (nuchtere) lammeren die niet bestemd zijn voor de opfok tot melkgeit/bok is nihil.

3.7.2. Waardering geiten bij individuele methode

Gangbaar in geitenhouderij is om de geiten in te delen in jaargroepen. Alle geiten in deze jaargroep worden met de individuele methode gewaardeerd. Binnen de jaargroep wordt het gemiddelde gewaardeerd.

Wanneer de individuele methode wordt toegepast, gelden dezelfde bedragen voor de waardering van het nuchter geitlam en voor de opfokkosten per week van geitlam tot melkgeit. De opfokkosten worden meegenomen voor het aantal weken dat in het eerste jaar resteert. Het volgende jaar worden de opfokkosten genomen tot de leeftijd van 52 weken is bereikt.

Zodra de leeftijd van 12 maanden is bereikt, wordt in gelijke delen afgeschreven gedurende 5 jaar tot op de restwaarde van de slachtgeit.

3.7.3. Waardering geiten bij gemiddelde-waardesysteem

De volgende kostprijsberekeningen voor de zelfopgefokte geiten gelden bij toepassing van het gemiddelde-waardesysteem. Voor toelichting zie 3.1.3.: Gemiddelde-waardesysteem.

Berekening waardering zelfopgefokte geit	Berekening waardering zelfopgefokte melkgeit gemiddelde-waardesysteem	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Opfokkosten per week	€ 2,84	€ 2,60
	Aantal weken	52	52
	Opfokkosten 52 weken totaal	€ 147,68	€ 135,20
	Beginwaarde nuchter geitlam	€ 14,66	€ 13,72
	Kostprijs zelfopgefokte geit bij 1 jaar (eerste lamdatum)	€ 162,34	€ 148,92
	Waarde gemiddelde uitstoot na 3,8 jaar	€ 47,63	€ 43,95
	Som	€ 209,97	€ 192,86
	Gedeeld door	2	2
	Gemiddelde waarde zelfopgefokte melkgeit	€ 104,99	€ 96,43

Een **voorbeeld** van de waardering van een aangekochte geit bij het gemiddelde waardesysteem staat in bijlage 2.

3.7.4. Normen en waardering slachtlammeren en slachtgeiten

Lammeren aangehouden voor de slacht of handel, waarden op kostprijs, of lagere marktwaarde.

De volgende normbedragen gelden voor de zelfopgefokte slachtlammeren en slachtgeiten en bokken:

Normbedragen slachtgeiten en -bokken	Normbedragen slachtlammeren en slachtgeiten en -bokken	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Beginwaarde nuchter slachtlam	€ nihil	€ nihil
	Opfokkosten slachtgeiten en -bokken per week	€ 2,84	€ 2,60

3.8. Nertsen

De op balansdatum aanwezige nertsen zijn normaliter allemaal bestemd voor de fokkerij (bedrijfsmiddel). Als het dier gepeld is, worden de pelsen gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde (voorraad).

Voor de waardering van zelfopgefokte nertsen en de pelzen gelden de volgende normbedragen.

Normbedragen zelf-opgefokte nertsen	Normbedragen zelfopgefokte nertsen en pelzen	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Zelfopgefokte nerts	€ 21,98	€ 19,98
	Pels	€ 25,14	€ 22,63

3.9. Konijnen

De kostprijs van de slachtkonijnen is gelijk aan die van de fokkonijnen. Totdat ze gespeend zijn worden ze gewaardeerd tesamen met de voedsters. Daarna kan het gespeende konijn dat niet voor de fok bestemd is als voorraad dier gewaardeerd worden. Eventuele verschillen in kostprijsberekening met konijnen aangehouden voor de fokkerij zijn te verwaarlozen.

Voor de waardering van zelfopgefokte konijnen gelden de volgende normbedragen.

Normbedragen zelf-opgefokte konijnen	Normbedragen zelfopgefokte konijnen	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Voedsters (inclusief niet-gespeende jongen)	€ 6,20	€ 5,71
	Fokrammen	€ 6,20	€ 5,71
	Opfokkonijnen (van 80 dagen tot dekken)	€ 5,40	€ 4,96
	Konijnen vanaf spenen tot 80 dagen	€ 3,66	€ 3,32

4. Voorraad maïs en gras

De voorraad zelfgeteeld en aangekocht veevoeder wordt op balansdatum geactiveerd. Hierbij gelden voor zelfgeteeld veevoeder de hierna genoemde normbedragen voor maïs en gras in de voordroogkuil of balen (gras en hooi). Uitgangspunt is de daadwerkelijke voorraad welke geoogst of gewonnen is. Het gaat hierbij dus niet om voorraad die nog op het veld staat. Deze wordt behandeld in hoofdstuk 5: Veldinventaris landbouw en buitenteelten tuinbouw.

Bij de bepaling van de normbedragen zijn kostenberekeningen uit Kwantitatieve Informatie voor de Veehouderij gehanteerd. Deze berekeningen gaan uit van bewerkingen en oogsten door middel van 100% loonwerk. Daarom zijn bedragen in mindering gebracht vanwege werkzaamheden met eigen machines in plaats van loonwerk.

Bij aankoop van maïs op stam moeten naast de aankoopprijs ook de kosten van de oogstwerkzaamheden in de berekening worden opgenomen.

De waardering van de voorraad is gebaseerd op een kostprijs per hectare. Er kan ook gewaardeerd worden per ton droge stof of per m³ product. Dit is minder nauwkeurig omdat het aantal tonnen droge stof en m³ product per hectare en per jaar op het bedrijf verschillend kunnen zijn.

Met de voorraadwaardering dient altijd de bestendige gedragslijn in acht te worden genomen. Het is niet toegestaan willekeurig per jaar van methode te veranderen.

4.1. Voorraad maïs eigen teelt

De voorraad op balansdatum nog aanwezig in eigen bedrijf geteelde maïs wordt gewaardeerd per:

- hectare, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal hectares nog in voorraad of;
- ton droge stof, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal kilogrammen droge stof nog in voorraad of;
- m³, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal kubieke meters in de kuil

Voor de waardering van de voorraad maïs gelden de volgende normbedragen:

Normbedragen voorraad maïs	Normbedragen voorraad eigengeteelde maïs		Bedrag incl. OB		Bedrag excl. OB	
	Voorraad per hectare		€	1.322,73	€	1.213,87
	Voorraad per ton droge stof		€	87,02	€	79,84
	Voorraad per m ³ in de kuil		€	20,89	€	19,16

4.2. Voorraad kuilgras en hooi eigen teelt

De op balansdatum nog aanwezige voorraad kuilgras of hooi in eigen bedrijf geteeld wordt gewaardeerd per:

- snede per hectare, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal sneden per hectare nog in voorraad of;
- ton droge stof, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal kilogrammen droge stof kuilgras of hooi nog in voorraad of;
- m³, als gewaardeerd wordt aan de hand van de aanwezige kubieke meters gras in de kuil of in wikkelbalen (ook hooi)

Voor de waardering van de voorraad kuilgras of hooi gelden de volgende normbedragen:

Normbedragen voorraad
kuilgras of hooi

Normbedragen voorraad kuilgras of hooi	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Voorraad per snede per hectare	€ 273,39	€ 251,38
Voorraad per ton droge stof	€ 111,89	€ 102,84
Voorraad per m ³ in de kuil	€ 24,06	€ 22,11
Voorraad per m ³ in wikkelbalen	€ 24,97	€ 23,04

5. Veldinventaris landbouw en buitenteelten tuinbouw

In de paragraaf hierna is aangegeven wat onder het begrip veldinventaris wordt begrepen. In de volgende paragraaf worden de normbedragen en de uitgangspunten vermeld die gehanteerd moeten worden indien geen normbedragen zijn overeengekomen.

In het arrest HR 21 juni 1961, BNB 1961/273 (met noot Smeets) heeft de Hoge Raad beslist welke kosten in de veldinventaris moeten worden meegenomen.

5.1. Begrip veldinventaris

Onder het begrip veldinventaris wordt verstaan de voor of per balansdatum gedane uitgaven die met het oog op de komende oogst hebben plaatsgevonden, doch nog niet in een volwaardig gewas hebben geresulteerd. Het gaat om de jaarlijks terugkerende uitgaven, zoals zaai- en pootgoed, kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen, machinekosten en loonkosten, welke uitsluitend worden gedaan ten behoeve van het onmiddellijk daarop volgende boekjaar en in dat jaar praktisch gesproken zijn uitgewerkt omdat er geoogst is.

Veldinventaris betreft voorraad. Onder het begrip veldinventaris vallen niet gewassen of producten die over 2 balansdata heen gaan en potplanten.

In de arresten HR 1 februari 2008, nr. 43 486, BNB 2008/106c* en HR 1 februari 2008, nr. 43 495, BNB 2008/107c* heeft de Hoge Raad beslist dat veldinventaris geactiveerd dient te worden. De hierna opgenomen uitgangspunten en normbedragen veldinventaris zien alleen op teelten in de landbouw en buitenteelten tuinbouw. Andere teelten worden in het betreffende hoofdstuk behandeld.

Bij het vaststellen van de veldinventaris voor het boekjaar is het van belang om vast te stellen welke kosten op eindbalansdatum direct aan het te velde staande gewas moeten worden toegerekend. Normbedragen per gewas zijn in de meeste gevallen niet aan te geven, de situatie op balansdatum is per bedrijf verschillend. Het is van belang zo veel mogelijk aan te sluiten bij de daadwerkelijk gemaakte kosten.

5.2. Uitgangspunten waardering veldinventaris

Gewassen en grondbewerkingen die onder het begrip veldinventaris (zie paragraaf 5.1.) vallen, moeten geactiveerd worden. De kosten voor een (verplicht) vanggewas na de oogst behoort niet tot de veldinventaris. Deze kosten behoren bij het geoogste gewas. Een groenbemester wordt eveneens niet tot de veldinventaris gerekend.

Aan de hand van gegevens uit de administratie van de belastingplichtige moet het te activeren bedrag bepaald worden. Bij het bepalen van de hoogte van het te activeren bedrag moet rekening gehouden worden met onder meer de volgende elementen:

Omschrijving kosten van	Toelichting
Zaden, plant en pootgoed	Plus kosten bewaring indien van toepassing
Personeelskosten	Zowel eigen personeel als ingehuurd personeel
Meststoffen en gewasbescherming	Tot en met balansdatum
Loonwerk	Grondbewerking, zaaien, planten, poten e.d.
Folie, touw, bind- en steunmateriaal	Tot en met balansdatum
Deel van de kosten van machines	Die direct dienstbaar zijn aan de teelt, betreft afschrijvingen, gasolie, enz.

Als grond uitsluitend zaaiklaar gemaakt is, behoeft geen veldinventaris geactiveerd te worden. Met uitsluitend zaaiklaar maken wordt bedoeld het ploegen, eggen en eventueel ander onderhoud aan de grond.

Wordt grond bewerkt, dat meer is dan het uitsluitend zaaiklaar maken, dan dient ten aanzien van de machinekosten, als deze van eigen machines niet is vast te stellen, een normbedrag per hectare te worden gehanteerd. Hiermee wordt bewerking bedoeld zoals bemesting en verdere bewerkingen, gericht op gewas en/of teelt.

In deze normering zijn voor de waardering van de veldinventaris alle machinekosten (ook die van het zaaiklaar maken)verwerkt.

5.2.1. Normen voor waardering machinekosten bij veldinventaris

Bij veldinventaris gelden de volgende normbedragen voor machinekosten:

Normbedragen machinekosten bij veldinventaris

Normbedragen machinekosten bij veldinventaris	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Machinekosten per hectare	€ 71,00	€ 67,00

Bij de vaststelling van de waarde van de veldinventaris mag rekening worden gehouden met op balansdatum aanwezige verliezen. Stel het gewas is op 29 april half bevroren, dan mag je daar bij de bepaling van de veldinventaris op 30 april rekening mee houden. Is het gewas op 2 mei bevroren, dan niet.

Indien het bedrag van de veldinventaris op balansdatum zeer gering is (beneden € 2.500,00 (totaal)), kan overeenkomstig de rechtspraak activering achterwege blijven.

5.3. Te activeren onkosten

Als er op balansdatum nog niet gezaaid, geplant of gepoot is dienen de uitgaven die aan toekomstige gewassen moeten worden toegerekend, te worden geactiveerd. Hiertoe moeten worden gerekend de kosten van kunstmest, bestrijdingsmiddelen en loonwerk in de voorbereiding van de grond ten behoeve van toekomstige gewassen.

5.4. Voorraad geoogst product akkerbouw en groenteteelt (buitenteelten)

Voorraad geoogst product van eigen bedrijf of aangekocht product dienen geactiveerd te worden. Aan de hand van gegevens uit de administratie van de belastingplichtige moet het te activeren bedrag bepaald worden.

De voorraad van gereed product ten behoeve van verkoop wordt geactiveerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Producten ten behoeve van eigen bedrijf alleen op basis van kostprijs. Verder mag rekening worden gehouden met bewaarverliezen.

6. Vorderingen akkerbouw en veehouderij

6.1. Nabetaling of bijtelling melkgeld

Indien een ondernemer in enig jaar recht heeft verkregen op een vergoeding wegens door hem in het kader van zijn onderneming gedane leveranties, eist goed koopmansgebruik dat hij een actiefpost opneemt in zijn balans per einde van dat boekjaar. Deze eis kan echter niet worden gesteld, indien aan dat recht onzekerheden zijn verbonden van zodanige aard, dat activering in strijd zou komen met de voorzichtigheid die aan de winstbepaling volgens goed koopmansgebruik inherent is. Uitspraak HR 17 januari 1990, nr. 24 948, BNB 1990/75 (FED 1990/256, met aantekening IJsselmuiden).

6.2. Prestatietoeslag melkgeld e.d.

De prestatietoeslag wordt bepaald door de financiële prestatie van de zuivelfabriek, bovenop de reeds uitbetaalde garantieprijs. Als deze toeslag wordt bepaald na afloop van het jaar, op basis van de prestatie van de onderneming behoeft volgens goedkoopmansgebruik de prestatietoeslag nog niet op de balans te worden opgenomen, indien op het moment van opstellen van de balans de hoogte van de prestatietoeslag nog niet is vastgesteld.

Is bij het opmaken van de definitieve jaarstukken de prestatietoeslag bekend, dan moet dit bedrag als vordering worden opgenomen.

6.3. Omzetreductie veevoer e.d.

Volgens goedkoopmansgebruik behoeft een omzetreductie nog niet op de balans te worden opgenomen, indien op het moment van opstellen van de balans de hoogte van de omzetreductie nog niet is vastgesteld.

Is bij het opmaken van de definitieve jaarstukken de omzetreductie bekend, dan moet dit bedrag als vordering worden opgenomen.

6.4. Suikerbieten

Voor suikerbieten, wordt aan de hand van de definitieve afrekening vastgesteld hoe groot het nog te vorderen bedrag moet zijn per einde boekjaar. De bij de definitieve afrekening ingehouden bedragen moeten op de balans bij de schulden op korte termijn worden opgenomen.

Indien de definitieve afrekening nog niet bekend is bij het opmaken van de definitieve jaarstukken, dient de uitbetaling in redelijkheid te worden geschat.

7. Tuinbouw

Dit hoofdstuk behandelt allereerst de afschrijving van investeringen in bedrijfsmiddelen voor de glastuinbouw en voor de teelt van champignons. Vervolgens komt de waardering van champignons en aspergeopstanden aan bod. Ten slotte wordt de normering van veldinventaris voor de glastuinbouw behandeld.

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.

7.1. Afschrijvingsnormen glastuinbouw

7.1.1. Geldigheid afschrijvingsnormen glastuinbouw

Sinds 1 januari 1994 gelden landelijke afschrijvingsnormen voor investeringen in de glastuinbouw. Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 1994 tot en met 2012 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden. De afschrijvingsnormen die hierna worden genoemd, zijn van toepassing op investeringen die in gebruik zijn genomen op of na 1 januari 2013. Voor ondernemers die een gebroken boekjaar hanteren, is de ingangsdatum de aanvang van het gebroken boekjaar 2013/2014.

De normen gelden alleen voor niet eerder in gebruik genomen investeringen. Afschrijving kan pas plaatsvinden nadat de kostprijs is gecorrigeerd met een eventuele herinvesteringsreserve, aankoopkorting, subsidie en dergelijke.

7.1.2. Afschrijvingsregime glastuinbouw

Per investering kan worden gekozen voor afschrijving naar boekwaarde of afschrijving volgens de lineaire methode.

Boekwaardemethode

Bij afschrijving volgens boekwaarde wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. In het jaar van ingebruikneming wordt afgeschreven naar tijdsgelang.

Lineaire methode

Bij de lineaire methode wordt de hoogte van de jaarlijkse afschrijving bepaald door de werkelijke kostprijs te verminderen met de restwaarde, en dit verschil te delen door de levensduur in jaren. In het jaar van ingebruikneming wordt afgeschreven naar tijdsgelang.

In paragraaf 7.1.3 wordt voor een groot aantal investeringen onder meer de afschrijvingsperiode gegeven. Op grond daarvan kunnen de investeringen worden verdeeld in 4 groepen. In het volgende overzicht is per groep aangegeven welke afschrijvingspercentages gelden bij toepassing van de boekwaardemethode, respectievelijk het lineaire systeem.

Groep	Afschrijvings- periode in jaren	Afschrijvings- percentage per jaar boekwaardemethode	Afschrijvings- percentage per jaar lineair systeem	Restwaarde in % (lineair systeem)
1	7	28	14	2
2	11	22	9	1
3	14	18	7	2
4	Anders	N.v.t.	Anders	N.v.t.

7.1.3. Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen glastuinbouw

Deze paragraaf geeft een overzicht van de meest voorkomende investeringen in bedrijfsmiddelen en de daarvoor overeengekomen afschrijvingsperiode. Daarnaast zijn restwaarden opgenomen, voor het geval de lineaire methode wordt toegepast. De investeringen in bedrijfsmiddelen zijn ingedeeld in 7 rubrieken:

- grond en grondverbetering
- bedrijfsgebouwen
- (glas)opstanden
- verwarmingsinstallaties
- watervoorziening
- andere (on)roerende zaken
- inventaris

Hierna worden diverse investeringen genoemd die een afzonderlijk waardeverloop hebben. Volgens constante jurisprudentie vormen opstal tezamen met onder- en omliggende grond in de regel 1 bedrijfsmiddel. Indien investeringen in de administratie afzonderlijk worden geactiveerd heeft dit niet tot gevolg dat er evenzoveel bedrijfsmiddelen ontstaan.

Verder is bij het vaststellen van de normen ervan uitgegaan dat bij sloop van de opstal in de toekomst de eventuele aanmerkelijke en als duurzaam te beschouwen waardeverandering van de grond niet wordt gerealiseerd doch dat de grond dienstbaar blijft aan de onderneming (zie onder andere BNB 1963/6* en V-N 2007/39.14). De normen gelden niet indien deze omstandigheden niet van toepassing zijn.

Afschrijvingsbeperking

In de normen is de afschrijvingsbeperking van artikel 3.30a Wet IB 2001 verwerkt. Hierbij is enerzijds beoordeeld of de investering wordt aangemerkt als – een investering in – een gebouw en anderzijds als een werktuig. De conclusie uit de beoordeling is verwerkt in de laatste kolom van het afschrijvingsschema. In deze kolom is vermeld of een investering al dan niet beperkt afschrijfbaar is.

De afspraken inzake de afschrijvingsbeperking op investeringen in de glastuinbouw zoals die van toepassing waren in voorgaande jaren zijn voor het jaar 2013 gecontinueerd.

Werking bij nieuwbouw

Onder nieuwbouw wordt verstaan een gebouw waarvan de eerste ingebruikname bij belastingplichtige heeft plaatsgevonden.

Aan de hand van het afschrijvingsschema wordt voor nieuw gebouwde opstallen (hierna: nieuwbouw) per afzonderlijke investering bepaald of de afschrijvingsbeperking al dan niet van toepassing is.

Werking bij bestaande bouw

In de situatie waarin een al eerder gebruikt warenhuis (is fiscaalrechtelijk een gebouw) is verworven, is in de koop- en verkoopovereenkomst mogelijk geen splitsing opgenomen in onderdelen waarop de afschrijvingsbeperking niet van toepassing is.

Als een dergelijke splitsing ontbreekt, wordt de aanschafwaarde bij verwerving van een gebouw vergeleken met de WOZ-waarde. Bij het vaststellen van de WOZ-waarde is rekening gehouden met de werktuigenvrijstelling ex artikel 220d Gemeentewet. De WOZ-waarde van het gebouw vertegenwoordigt slechts de waarde van het gebouw. Hierdoor kan het verschil tussen de aanschafwaarde en de WOZ-waarde aangemerkt worden als een investering in werktuigen. Op dit bedrag is de afschrijvingsbeperking niet van toepassing. De vergelijking met de WOZ-waarde gebeurt aan de hand van de meest recente WOZ-beschikking van het kalenderjaar waarin het gebouw is aangekocht.

Vervolginvesteringen bij nieuwbouw en bij bestaande bouw

Aan de hand van het afschrijvingsschema wordt voor vervolginvesteringen bij nieuwbouw en bij bestaande bouw bepaald of op de vervolginvestering de afschrijvingsbeperking van toepassing is.

Grond en grondverbetering glastuinbouw

Soort grond	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
.....			
Grond	0	100	ja
Drainage/onderbemaling	14	2	ja
Erfverharding	14	2	nee
Beschoeiing	14	2	nee
Betonpaden en –vloeren	14	2	ja

Bedrijfsgebouwen glastuinbouw

Soort gebouw	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
.....			
Bedrijfsruimte, kantine, ketelhuis	14	2	ja
Garage, schuur	24	4	ja

(Glas)opstanden

Soort (glas)opstand	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
.....			
Warenhuizen, kassen	14	2	ja
Plastic kassen/tunnels, inclusief folie	7	2	ja
Schaduwhallen, inclusief gaas	7	2	nee

Toelichting

Toelichting: plastic kassen of tunnels en schaduwhallen worden inclusief folie, respectievelijk gaas geactiveerd en afgeschreven. De kosten van vervanging van folie en gaas worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Verwarmingsinstallaties glastuinbouw

Soort verwarmingsinstallatie	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Ketelhuisinstallatie, noodstroomaggregaat	11	1	ja
Verwarmingsbuisennet	14	2	ja ¹⁾
Warmteopslagtank	11	1	nee
Rookgascondensor	11	1	nee
Warmtekrachtinstallatie, T.E.-installatie	11	1	nee
Betonvloerverwarming	14	2	ja
CO ₂ -apparatuur	7	2	nee
Heteluchtkanon	7	2	nee
Stoomapparatuur inclusief afzuigsysteem, grondverwarming, bedverwarming en koeling ²⁾	11	1	nee

¹⁾ Voor alleen het basisverwarmingsbuisennet geldt de afschrijvingsbeperking.

²⁾ De kosten van stoomdoeken en -zeilen worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Watervoorziening glastuinbouw

Soort watervoorziening	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Substraatinstallatie	4	0	nee
Bron exclusief pomp met basisleidingen	7	2	ja
Pomp en overige watervoorzieningen / waterbehandeling	7	2	Nee

Toelichting

Toelichting: de kosten van het egaliseren van grond voor substraatteelten worden direct ten laste van het resultaat gebracht. Steenwolmatten, met uitzondering van 2-jarige substraatmatten, en folie voor de substraatteelt zijn vanwege de diversiteit in gebruik niet genormeerd.

Andere (on)roerende zaken glastuinbouw

Soort (on)roerende zaak	Afschrijvings- periode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvings- beperking
.....			
Koelcellen	14	2	ja ¹⁾
Vaste tafels, roltafels, rolcontainers	11	1	nee
Waterbassins, watertanks, betonnen waterreservoirs	11	1	nee
Klimaatcomputers	7	2	nee
Scherminstallaties, exclusief doek	7	2	ja
Schermdoeken	4	0	nee
Assimilatie-installaties	7	2	nee
Lampen	3	0	nee
Cyclische belichting	7	2	nee

Inventaris glastuinbouw

Soort inventaris	Afschrijvings- periode (j)	Restwaarde (%)
.....		
Machines ²⁾	7	2
Intern transport	11	1
Aanhangwagens	7	2
Gewasbeschermingsapparatuur, hogedrukspuiten, spuitbomen	7	2
Bedrijfscomputers	5	0

¹⁾ Losse demontabele units hebben geen afschrijvingsbeperking.

²⁾ Tot machines worden gerekend werktuigen voor het verwerken van grond, zaai- en plantmachines alsmede sorteer- en verwerkingsmachines, al of niet computergestuurd, zoals beschreven in de Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw.

In artikel 3,30, tweede lid, van de Wet IB 2001 is bepaald dat voor zogeheten "andere bedrijfsmiddelen" de afschrijving ten hoogste 20% van de aanschaffings- of voortbrengingskosten van het bedrijfsmiddel bedraagt.

De hierna genoemde bedrijfsmiddelen hebben evenwel objectief gezien een kortere levensduur, waardoor afwaardering op lagere bedrijfswaarde mogelijk is.

Soort bedrijfsmiddel	Levensduur in jaren	Restwaarde (%)
.....		
anjers	3	0
gerbera's	3	0
bouvardia's	3	0
2-jarige substraatmatten	2	0

De afschrijving/waardering op lagere bedrijfswaarde van deze investeringen vindt ultimo het boekjaar plaats door de aanschaffings- of voortbrengingskosten rechtevenredig te verdelen over de levensduur van de investeringen.

Voorbeeld

Aanschaffingskosten 2-jarige substraatmatten € 60.000, in gebruik genomen per 1 december 2013. Afschrijvingskosten/afwaardering per 31 december 2013 € 2.500 (€ 60.000 : 2 = € 30.000 x 1/12).

7.2. Afschrijvingsnormen champignonteelt

7.2.1. Geldigheid afschrijvingsnormen champignonteelt

Sinds 1 januari 2002 gelden landelijke afschrijvingsnormen voor investeringen gebruikt voor de teelt van champignons. Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 2002 tot en met 2012 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden. De afschrijvingsnormen die hierna worden genoemd, zijn van toepassing op investeringen die in gebruik zijn genomen op of na 1 januari 2013. Voor ondernemers die een gebroken boekjaar hanteren, is de ingangsdatum de aanvang van het gebroken boekjaar 2013/2014.

De normen gelden alleen voor investeringen in nieuwe, dus niet eerder gebruikte bedrijfsmiddelen. Afschrijving kan pas plaatsvinden nadat de kostprijs is gecorrigeerd met een eventuele herinvesteringsreserve, aankoopkorting, subsidie en dergelijke.

Verder is bij het vaststellen van de normen ervan uitgegaan dat bij sloop van de opstal in de toekomst de eventuele aanmerkelijke en als duurzaam te beschouwen waardeverandering van de grond niet wordt gerealiseerd doch dat de grond dienstbaar blijft aan de onderneming (zie onder andere BNB 1963/6* en V-N 2007/39.14). De normen gelden niet indien deze omstandigheden niet van toepassing zijn.

7.2.2. Afschrijvingsregime champignonteelt

De hoogte van de jaarlijkse afschrijving wordt bepaald door de werkelijke kostprijs te verminderen met de restwaarde, en dit verschil te delen door de levensduur in jaren. In het jaar van ingebruikneming wordt afgeschreven naar tijdsgelang.

7.2.3. Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen champignonteelt

Deze paragraaf geeft een overzicht van de meest voorkomende investeringen in bedrijfsmiddelen en de daarvoor overeengekomen afschrijvingsperiode. Daarnaast zijn de afschrijvingspercentages en restwaarden opgenomen.

Hierna worden diverse investeringen genoemd die een afzonderlijk waardeverloop hebben. Volgens constante jurisprudentie vormen opstal tezamen met onder- en omliggende grond in de regel 1 bedrijfsmiddel. Indien investeringen in de administratie afzonderlijk worden geactiveerd heeft dit niet tot gevolg dat er evenzoveel bedrijfsmiddelen ontstaan.

Verder is bij het vaststellen van de normen ervan uitgegaan dat bij sloop van de opstal in de toekomst, de eventuele aanmerkelijke en als duurzaam te beschouwen waardeverandering van de grond niet wordt gerealiseerd maar dat de grond dienstbaar blijft aan de onderneming (zie onder andere BNB 1963/6* en V-N 2007/39.14).

Grond champignonteelt

Soort grond	Afschrijvings- Periode (j)	Afschrijvings- Percentage	Restwaarde (%)
Grond	-	0	100
Erfverharding	14	7,0	2,0

Bedrijfsgebouwen met champignonteeltcellen

Soort bedrijfsgebouw	Afschrijvings- periode (j)	Afschrijvings- Percentage	Restwaarde (%)
Cellen	20	4,5	10,0
Hefschuifdeur incl. loopwagen	10	9,0	10,0
Affrezen wanden/ dampdicht maken	10	9,0	10,0
Champignonstellingen	10	9,0	10,0

Verwarmingsinstallaties champignonteelt

Soort verwarmingsinstallatie	Afschrijvings- periode (j)	Afschrijvings- Percentage	Restwaarde (%)
Verwarmingsketel	20	4,5	10,0
Lage druk gasgestookte stoomketel inclusief Low Nox brander	15	6,0	10,0
Gasbrander compleet geïnstalleerd	10	9,0	10,0
Schoorsteen verwarmingsketel	15	6,0	10,0
Installatie in ketelhuis en leidingen	20	4,5	10,0

Klimaatinstallaties champignonteelt

Soort klimaatinstallatie	Afschrijvings- periode (j)	Afschrijvings- percentage	Restwaarde (%)
Klimaatcomputer	5	18,0	10,0
Regelpaneel	8	12,0	4,0
CO ₂ -concentratiemeter	8	12,0	4,0
Bevochtigingsregeling	10	9,0	10,0
Stoomregeling voor doodstomen	10	9,0	10,0
Ventilatiesystemen	8	12,0	4,0
Mechanische koeling	10	9,0	10,0
Bronwaterkoeling	10	9,0	10,0

Overige installaties champignonteelt

Soort overige installatie	Afschrijvings- periode (j)	Afschrijvings- percentage	Restwaarde (%)
Aansluiting nutsvoorzieningen	20,	4,5	10,0
Watervoorzieningsunit	10	9,0	10,0
Bron of boorput inclusief stijg-filterbuis, pomp	8	12,0	4,0
Hydrofoorinstallatie compleet	15	6,0	10,0
Gesloten ontijzering bronwater	8	12,0	4,0
Elektrische installatie	20	4,5	10,0
Verlichting in cellen	8	12,0	4,0

7.3. Waardering champignons

De waardering van champignons vindt plaats per vierkante meter, waarbij is onderscheid is gemaakt in de periode na het vullen en de oogstperiode.

Doorgroeide compost

Periode na vullen	Incl. OB	Excl. OB
1e week	€ 20,45	€ 17,23
2e week	€ 21,28	€ 17,93
3e week	€ 22,11	€ 18,62

Oogstperiode	Handoogst		Machineoogst	
	Incl. OB	Excl. OB	Incl. OB	Excl. OB
Begin oogst	€ 22,11	€ 18,63	€ 22,11	€ 18,63
Na 1e vlucht	€ 12,64	€ 10,29	€ 9,19	€ 7,75
Na 2e vlucht	€ 4,59	€ 3,74	€ 2,30	€ 1,94

7.4. Waardering aspergeopstanden

De waardering van aspergeopstanden vindt plaats per hectare zuiver beteelde oppervlakte. De waardering betreft onbedekte asperges. ¹⁾

Aspergeopstanden	Normbedrag incl. OB	Normbedrag excl. OB
Aanlegjaar	€ 9.950	€ 9.240

Uitgangspunten

Bij het vaststellen van de normbedragen zijn de volgende uitgangspunten aangehouden:

- 5.750 meter rij per hectare
- plantafstand 0,33 meter bij verse grond
- plantafstand 0,25 meter bij herinplant
- diepspitten tot 1 meter
- uitplanten wordt machinaal uitgevoerd

Jaar	Afschrijvingsverloop zonder herinplant (in %) ²⁾
1	0
2	16 2/3
3	16 2/3
4	16 2/3
5	16 2/3
6	16 2/3
7	16 2/3

.....

- 1) De eventueel voor bedekking gebruikte materialen dienen apart te worden geactiveerd en afgeschreven.
- 2) Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 2002 tot en met 2012 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden, waarbij uiteraard rekening moet worden gehouden met het overgangsrecht van artikel 10a.3 van de Wet IB 2001.

Jaar 1 is het eerste jaar na aanleg. Er wordt dan niet afgeschreven ter compensatie van aanwas naar vol oogstbare asperges.

7.5. Normering veldinventaris voor de glastuinbouw

In paragraaf 5.1. is een omschrijving van het begrip veldinventaris opgenomen. Paragraaf 7.5.1. ziet op genormeerde veldinventaris voor overdekte teelten. Paragraaf 7.5.2. vermeldt de normbedragen en uitgangspunten die gehanteerd moeten worden indien geen normbedragen zijn overeengekomen. Indien toepassing van de normbedragen zou leiden tot een te hoge waardering, kan op grond van hetgeen in Hoofdstuk 1 is opgenomen (tegenbewijsregeling) van de normbedragen worden afgeweken. Als het bedrag van de veldinventaris op balansdatum zeer gering is, kan overeenkomstig de rechtspraak activering achterwege blijven...

7.5.1. Genormeerde producten

De hierna vermelde normbedragen zijn tot stand gekomen aan de hand van gegevens verkregen uit de administratie van diverse productiekwekers. Bij de bepaling van de hoogte van de normbedragen is uitgegaan van de elementen zoals genoemd onder paragraaf 7.5.2. Verder is bij de bepaling van de normbedragen rekening gehouden met het risico van plantziekten.

De normbedragen gelden voor het jaar 2013. Bij een gebroken boekjaar vinden de normbedragen geen toepassing.

Ten behoeve van de productiekwekers zijn voor de volgende producten normbedragen vastgesteld.

Product	Toelichting	Normbedrag per m ² incl. OB	Normbedrag per m ² excl. OB
Aardbeien	Alleen bij teelt onder glas	€ 4,70	€ 4,34
Aubergines		€ 6,01	€ 5,50
Chrysanten	Alle soorten zowel geplozen als niet geplozen	€ 7,37	€ 6,80
Komkommers		€ 4,04	€ 3,70
Paprika's	Alle kleuren en soorten	€ 5,92	€ 5,50
Tomaten	Alle soorten, zoals vleestomaten, cherrytomaten, ronde tomaten en trostomaten	€ 5,74	€ 5,25

Het normbedrag is uitgedrukt in een bedrag per vierkante meter warenhuis. Onder het aantal vierkante meters warenhuis wordt slechts de beteelbare oppervlakte begrepen. De bedrijfsruimte en de ruimte waarin de ketelhuisinstallatie staat, wordt uiteraard niet onder de beteelbare oppervlakte begrepen. De beteelbare oppervlakte wordt niet verminderd met betonpaden e.d. die zich in het warenhuis bevinden. Op deze wijze wordt aansluiting verkregen met de term "bruto vierkante meter" die in de Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw wordt gehanteerd.

7.5.2. Niet-genormeerde producten

Gewassen waarvoor geen normbedragen (bijvoorbeeld radijs, nerines, leliebloemen, uitgangsmateriaal) zijn vastgesteld en die onder het begrip veldinventaris (zie paragraaf 5.1.) vallen, moeten ook geactiveerd worden. Aan de hand van gegevens uit de administratie van de belastingplichtige moet het te activeren bedrag bepaald worden. Bij het bepalen van de hoogte van het te activeren bedrag moet rekening gehouden worden met onder meer de volgende elementen:

Omschrijving kosten van	Toelichting
Zaden en planten	
Arbeid	Zowel eigen personeel als ingehuurd personeel
Verwarming, elektra en water	Vanaf de dag dat de planten op het bedrijf zijn afgeleverd tot en met de balansdatum
Meststoffen en gewasbescherming	Vanaf de dag dat de planten gepoot zijn tot en met de balansdatum
Stomen van substraatmateriaal	
Groeimedium	
Loopfolie	
Touw, bind- en steunmateriaal	
Deel van de afschrijvingskosten van installaties die direct dienstbaar zijn aan de teelt	Zoals de afschrijvingskosten van assimilatieverlichting

Verder mag rekening worden gehouden met het risico van plantziekten. De meststoffen en de gewasbeschermingsmiddelen die per balansdatum op het bedrijf aanwezig zijn en nog niet aan de planten zijn toegediend, moeten apart als voorraad op de balans opgenomen worden.

8. Bloembollenkramen

Bij de waardering van bloembollenkramen (plantgoed) komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- § 8.1.1 waarde bloembollen
- § 8.1.2 aangekocht plantgoed bloembollen
- § 8.1.3 zelfgekweekte bollen
- § 8.2 waarde te velde staande bloembollen (vast waarde systeem)
- § 8.3 waarde amaryllisbollen
- § 8.4 waarde leliekraam

8.1. Algemeen

8.1.1 Waarde bloembollen

De waarde van bloembollen wordt aangegeven per vierkante Rijnlandse Roede (RR²), met als rekenregel 700 RR² per hectare. Hierbij zijn inbegrepen de smalle paadjes tussen de bedden en de greppels tussen en rondom de akkers. De buitenpaden (spuitvrije zones) die rond het te waarderen gebied liggen, vallen buiten de berekening.

Plantgoed dat op balansdatum ligt opgeslagen in de schuur of in de bewaarcel wordt aangegeven naar het aantal RR² dat met dit plantgoed kan worden opgeplant.

De Rijnlandse roede is een oude lengtemaat. De Rijnlandse roede als oppervlaktemaat wordt nog steeds in de bloembollenteelt gebruikt. Er gaan ongeveer 700 RR² in een hectare. De roede wordt verdeeld in 12 (Rijnlandse) voeten, dat is 144 duimen of 1728 lijnen. 1 RR² = 14,21 m².

8.1.2. Aangekocht plantgoed bloembollen

Aangekocht plantgoed moet conform de uitgangspunten van goed koopmansgebruik worden geactiveerd. Dit ongeacht of het duurdere dan wel gewone soorten betreft en ongeacht of er sprake is van uitbreiding, verbetering of zogenoemde bloedverversing van de kraam.

Echter op praktische gronden kan activering beperkt blijven tot de gevallen waarin meer is aangekocht dan 10% van de boekwaarde van de kraam, zoals deze op de beginbalans van het jaar van aankoop naar de norm (dus exclusief de al geactiveerde meerwaarde) is gewaardeerd.

Het al dan niet activeren moet per bloembollensoort worden gezien.

Het bedrag waarmee de aankoopprijs de norm overtreft kan in drie jaar ten laste van het resultaat worden gebracht, te beginnen met het jaar van de aankoop.

De drie-jaarstermijn is niet van toepassing als wordt aangetoond dat het aangekochte plantgoed de onderneming in verband met bijzondere omstandigheden, al eerder heeft verlaten, in afwijking van het uitgangspunt dat aangekocht plantgoed in een aantal jaren geleidelijk wordt vervangen door zelfgeteeld plantgoed.

Het bedrag dat in het jaar van aankoop ten laste van het resultaat wordt gebracht, is bedoeld als een lagere waardering op grond van risico's, uitval door ziekte enzovoort.

In bepaalde situaties gelden de normbedragen niet:

- Als het aangekochte plantgoed bijvoorbeeld door ziekte binnen drie jaar geheel moet worden opgeruimd, moet de activering hiervan in het jaar van opruiming verdwijnen.
- Iedere aankoop van plantgoed dat niet wordt opgeplant, maar wordt doorverkocht (voorraad), wordt tot de datum van verkoop geactiveerd.
Er kan dan geen bedrag ten laste van het resultaat worden gebracht. Het is daarom noodzakelijk dat in de boekhouding een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de aankopen bestemd voor eigen teelt en die bestemd voor doorverkoop.

8.1.3. Zelfgekweekte bollen

De in de tabellen opgenomen normbedragen zijn ook van toepassing op zelfgekweekte bollen.

8.2. Waarde te velde staande bloembollen (vast waarde systeem)

De normbedragen in de volgende tabel gelden sinds 1945 en mogen als vaste waarde worden aangehouden, zolang in de begin 1965 bestaande op deze waardering van invloed zijnde factoren en omstandigheden (exclusief prijsfluctuaties) geen belangrijke wijziging optreedt.

De normbedragen voor de te velde staande bloembollen (vast waarde systeem) zijn opgenomen in de volgende tabel.

Gewas	Waarde per RR ² incl. OB	Waarde per RR ² excl. OB
Hyacinten	€ 9,62	€ 9,08
Tulpen	€ 5,77	€ 5,45
Narcissen	€ 4,81	€ 4,54
Krokussen	€ 2,89	€ 2,72
Gladiolen	€ 1,44	€ 1,36
Irissen	€ 3,37	€ 3,18
Scilla	€ 3,85	€ 3,63

8.3. Waarde amaryllisbollen

Voor amaryllisbollen, bestemd voor de productie van bollen, is een vast waarde systeem ontwikkeld. Met ingang van het jaar 1994, of het gebroken boekjaar 1994/1995 kan de belanghebbende ter berekening van zijn fiscale winst kiezen voor dit systeem.

De keuze voor het vast waarde systeem moet in de jaarstukken kenbaar worden gemaakt. Als het vaste waarde systeem niet wordt toegepast, kan slechts een waarderingssysteem worden gevolgd dat niet strijdig is met goed koopmansgebruik.

Zolang geen belangrijke wijzigingen optreden in de factoren en omstandigheden (exclusief prijsfluctuaties) die van invloed zijn op de waardering, kan het normbedrag als vaste waarde worden aangehouden.

De normbedragen voor de amaryllisbollen zijn opgenomen in de volgende tabel.

Amaryllisbollen per hectare	Waarde incl. OB	Waarde excl. OB
Netto betaalde oppervlakte	€ 14.430	€ 13.613
Bruto betaalde glasoppervlakte	€ 12.025	€ 11.344

8.4. Waarde leliekraam

De lelie is, als gevolg van de stormachtige ontwikkeling die de teelt van het gewas heeft doorgemaakt, met ingang van het belastingjaar 1999 (c.q. het boekjaar 1998/1999) aan de Landelijke Landbouwnormen toegevoegd.

De normbedragen voor de leliekraam zijn opgenomen in de volgende tabel.

Gewasgroep	Waarde per RR² incl. OB	Waarde per RR² excl. OB
Oriëntals 1)	€ 21,20	€ 20,00
Overige 2)	€ 8,48	€ 8,00

Nadere toelichting:

- 1) Onder de gewasgroep Oriëntals vallen de Oriëntals en de OT's.
- 2) Onder de gewasgroep Overige vallen o.a. de Aziaten en de Longiflorums

9 Boomopstanden

In de 1e paragraaf van dit hoofdstuk worden de normen voor de fruitteelt behandeld. De normbedragen en afschrijvingsregimes zijn in een tabel weergegeven en worden vervolgens toegelicht. In de 2e paragraaf worden normbedragen voor de boomteelt in een tabel weergegeven en wordt aangegeven welke kosten moeten worden geactiveerd.

9.1. Fruitteelt

In de fruitteelt moeten de kosten worden geactiveerd die nodig zijn om de aanplant (bedrijfsmiddel) in de productieve fase te brengen, oftewel de stichtingskosten. In het volgende overzicht zijn aanwasbedragen en diverse afschrijvingsgegevens samengebracht voor appel-, peren- en zure-kersbomen.

	Appelbomen	Perenbomen	Zure- kersbomen
.....			
Aanwas per hectare inclusief OB	€ 1.840	€ 2.875	€ 2.875
Aanwas per hectare exclusief OB	€ 1.600	€ 2.500	€ 2.500
Aantal jaren aanwas	2	3	4
Totale aanwas inclusief OB	€ 3.680	€ 8.625	€ 11.500
Totale aanwas exclusief OB	€ 3.200	€ 7.500	€ 10.000
Aantal jaren zonder aanwas en afschrijving	1	1	1
Aantal jaren afschrijving over stichtingskosten	8	14	14
Afschrijving per jaar bij lineaire methode	12,5%	7%	7%
Afschrijving per jaar op basis boekwaarde	20%	15%	15%

9.1.1. Toelichting afschrijvingsgegevens fruitteelt

De genoemde normbedragen voor de aanwas per hectare worden verderop toegelicht. Door ze te vermenigvuldigen met het aantal jaren aanwas, wordt de totale aanwas verkregen. Als het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar, begint het 1e aanwasjaar in het voorjaar direct volgend op het planten. Bij gebroken boekjaren begint het 1e aanwasjaar in het eerstvolgende boekjaar na de aanplant.

Voor zowel appelbomen, perenbomen als zure-kersbomen is het aantal jaren zonder aanwas en afschrijving gesteld op 1. De stilstand vindt plaats in het 1e jaar nadat de bijschrijving is voltooid. De afschrijving begint in het 1e boekjaar na het jaar van stilstand.

9.1.2. Afschrijven over stichtingskosten fruitteelt

De stichtingskosten vallen uiteen in aanlegkosten en aanwaskosten. Hierover wordt afgeschreven volgens het voorgaande overzicht. Hierna volgt enige achtergrondinformatie over de totstandkoming van de normbedragen.

Omschrijving aanlegkosten

Onder de aanlegkosten vallen onder meer de kosten van structuurverbetering van de grond (drainage, egaliseren) en de kosten van aanplant, voor zover de desbetreffende materialen daadwerkelijk worden gebruikt. Voorbeelden van materialen zijn bomen, palen (niet afzonderlijk activeren), potgrond, gaas en draad. Ook andere, duidelijk aanwijsbare kosten worden geactiveerd.

Onderbouwing aanwaskosten

Aanwaskosten zijn die kosten, die gemaakt worden om de bomen in productie te krijgen als het perceel eenmaal is ingeplant. Het betreft toegerekende kosten voor meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, motorbrandstof en dergelijke. Ook worden de kosten meegenomen van afschrijving duurzame productiemiddelen en voor betaalde arbeid van derden voor zover direct toerekenbaar aan het gewas.

Tot de duurzame productiemiddelen worden gerekend gebouwen (exclusief koeling), machines en werktuigen alsmede installaties (zoals beregeningsinstallaties). De totale afschrijving wordt deels toegeschreven aan de jonge inplant.

De aanwaskosten van appel- en perenbomen zijn berekend aan de hand van de KWIN-gegevens 2010. In de berekening is rekening gehouden met de verschillen in plantsystemen. Voor appelbomen is uitgegaan van een levensduur van 11 jaar, voor perenbomen 18 jaar en voor zure-kersenbomen 19 jaar.

Correctie

Van de berekende kosten moeten de opbrengsten van de oogst worden afgetrokken. Van de opbrengsten die zijn meegenomen in de aanwasberekening, zijn de kosten die gemaakt zijn om de opbrengst te genereren in mindering gebracht.

9.3. Boomteelt

Voor boomkwekerijen moeten de kosten worden geactiveerd die nodig zijn om de aanplant (voorraad) in de afzetfase te brengen, oftewel de aanleg- en aanwaskosten.

Als de marktwaarde, aan het einde van het boekjaar lager is dan de aanleg- en aanwaskosten, mag de lagere marktwaarde worden toegepast. Omdat in de praktijk alleen een marktwaarde gebruikt wordt voor de gerooide bomen wordt voor de bepaling van de marktwaarde van bomen in de grond, de marktwaarde van gerooide bomen verlaagd met de rooikosten. Onverkoopbare bomen behoeven niet gewaardeerd te worden.

Omschrijving aanlegkosten

Onder de aanlegkosten vallen onder meer de kosten van structuurverbetering van de grond (zoals drainage en egaliseren) en de kosten van aanplant, voor zover de desbetreffende materialen daadwerkelijk zijn gebruikt. Voorbeelden van materialen zijn plantgoed (stammen, ogen, stekken et cetera), potten, containers en potgrond. Kosten van vermeerdering en andere duidelijk aanwijsbare kosten worden geactiveerd. Tonkinstokken, behoudens nog niet gebruikte voorraad, worden niet als zodanig geactiveerd omdat die in de aanwaskosten zijn opgenomen. In de totale aanwas in de tabel voor laan- en vruchtbomen is een bedrag van € 3.600,00 exclusief OB opgenomen voor de tonkinstokken die bij de teelt gebruikt worden. De inkoopwaarde van de gebruikte stokken komt daarom jaarlijks ten laste van het resultaat.

Aanwaskosten

In de volgende tabel worden de uitgangspunten gegeven voor de aanwaskosten die moeten worden geactiveerd. (Voorzover in 2012 de laan- en vruchtbomen ernstige vorstschade hebben ondergaan mocht de waardering van de aanwas enkel voor het jaar 2012 achterwege blijven.)

Soorten boomteelt	Aanwas per hectare	Aantal jaren aanwas	Totale aanwas
Laan- en vruchtbomen volle grond excl. OB	€ 5.300,00	2	€ 10.600,00
Laan- en vruchtbomen volle grond incl. OB	€ 5.800,00	2	€ 11.600,00

Soorten boomteelt	Aanwas per are (100 m ²)	Aantal jaren aanwas	Totale aan- was
Bos- en haagplantsoen excl. OB	€ 53,00	2	€ 106,00
Bos- en haagplantsoen incl. OB	€ 57,00	2	€ 114,00
Houtige siergewassen containerteelt excl. OB	€ 148,00	1	€ 148,00
Houtige siergewassen containerteelt incl. OB	€ 157,00	1	€ 157,00
Houtige siergewassen volle grond excl. OB	€ 92,00	2	€ 184,00
Houtige siergewassen volle grond incl. OB	€ 104,00	2	€ 208,00
Rozen containerteelt excl. OB	€ 196,00	1	€ 196,00
Rozen containerteelt incl. OB	€ 214,00	1	€ 214,00
Rozenstruiken excl. OB ¹⁾	€ 49,00	2	€ 98,00
Rozenstruiken incl. OB ¹⁾	€ 54,00	2	€ 108,00

.....
1) Incl. rozenonderstammen

Toelichting

Het verschil tussen exclusief en inclusief OB in bovenstaande tabel is afhankelijk van de verschillende kostensoorten die aan de berekening ten grondslag liggen.

Voor de indeling in categorieën is aansluiting gezocht bij de uitgave KWIN Boomteelt 2006.

Voor categorieën waarvoor geen norm is geformuleerd moeten aanleg- en de aanwaskosten ook geactiveerd worden.

Onderbouwing aanwaskosten

De aanwaskosten zijn berekend aan de hand van KWIN Boomteelt 2006. In de berekening is rekening gehouden met de verschillen in soorten en plantsystemen.

Voor de afschrijvingskosten van duurzame productiemiddelen is uitgegaan van een benaderd gemiddelde op basis van kostprijs. Voor arbeid door vreemd personeel is een bedrag geschat. Bij de bepaling van materiaalkosten is rekening gehouden met de kosten van onder andere:

- bemesting (organische mest en kunstmest)
- gewasbescherming
- bindmateriaal

9.3.1. Aanwaskosten boomteelt

Wanneer het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar, begint het eerste aanwasjaar in het voorjaar direct volgend op het planten. Bij gebroken boekjaren begint het 1e aanwasjaar in het eerstvolgende boekjaar na de aanplant, als dat boekjaar niet later aanvangt dan 5 maanden na aanplant.

9.3.2. Doorteelt

In de praktijk blijken er misverstanden te zijn met betrekking tot doorteelt. Bij doorteelt moet als volgt gehandeld worden.

De aanwasjaren zoals die zijn weergegeven in de tabel in hoofdstuk 9.3 betreffen 1 teelt. Indien er sprake is van doortelen door dezelfde onderneming, start op het moment van doorteelt een nieuwe teelt- en aanwasperiode. Ter verduidelijking het volgende voorbeeld (laanbomen):

Aanplant 1 hectare	€ 7.000,00	(fictief bedrag)
1 ^e jaar aanwas	€ 5.300,00	excl. OB
2 ^e jaar aanwas	€ 5.300,00	excl. OB
Totaal geactiveerd	€ 17.600,00	

In jaar x worden deze bomen uitgeplant op 2 hectare en start weer een nieuwe aanwasperiode.

Aanplant per hectare is dan	€ 8.800,00	te vermeerderen met overige aanlegkosten,
1 ^e jaar aanwas	€ 5.300,00	excl. OB
2 ^e jaar aanwas	<u>€ 5.300,00</u>	excl. OB
Totaal geactiveerd	€ 19.400,00	

9.3.3. Oppervlakte boomteelt

Bepante oppervlakte is de bruto beteelde oppervlakte. Bij de normberekening is hiermee rekening gehouden. Als oppervlakte-eenheid wordt 100 m² (1 are) gehanteerd met uitzondering van de laan- en vruchtbomen. Voor deze bomen wordt als oppervlakte-eenheid 1 hectare gehanteerd.

Uitgangspunt bij de berekening van de beteelde oppervlakte is de kadastrale oppervlakte. Indien een percentage van een perceel op de balansdatum is gerooid, wordt dit percentage van de beteelde oppervlakte afgetrokken.

10. Landbouwmachines

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe landbouwmachines – exclusief machines die gebruikt worden in de glastuinbouw en genoemd worden in hoofdstuk 7: Tuinbouw – worden afgeschreven en welke normgegevens daarbij gelden. Paragraaf 10.3 handelt over de afschrijving van landbouwmachines, paragraaf 10.4 over melkrobots en 10.5 over huisvestingssystemen voor leghennen. Paragraaf 10.6 gaat over afschrijving van 2^e hands landbouwmachines en (voorheen nieuw aangeschafte) landbouwmachines die langer worden gebruikt dan de in paragrafen 10.3 en 10.4 genoemde afschrijvingstermijnen.

10.1. Geldigheid normen

Sinds 1 januari 1993 gelden er landelijke afschrijvingsnormen voor investeringen in landbouwmachines. Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 1993 tot en met 2012 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden. De afschrijvingsnormen die hierna worden genoemd, zijn van toepassing op investeringen die in gebruik zijn genomen op of na 1 januari 2013. Voor ondernemers die een gebroken boekjaar hanteren, is de ingangsdatum de aanvangsdatum van het gebroken boekjaar 2013/2014.

De normen gelden alleen voor investeringen in nieuwe, dus niet eerder gebruikte landbouwmachines. Voor de afschrijving van 2^e hands landbouwmachines en (voorheen nieuw aangeschafte) landbouwmachines die langer worden gebruikt dan de in paragraaf 10.3 en 10.4 genoemde afschrijvingstermijnen zie paragraaf 10.6. Afschrijving kan pas plaatsvinden nadat de kostprijs is gecorrigeerd met een eventuele herinvesteringsreserve, aankoopkorting, subsidie en dergelijke.

Selectiecriteria
landbouwmachines

Paragraaf 10.3 bevat een overzicht van de landbouwmachines waarvoor de afschrijvingsnormen gelden. De machines zijn geselecteerd op grond van de volgende criteria:

- De machine wordt gebruikt in de landbouw.
- De machine gaat een bepaalde waarde te boven.
- De machine heeft een zekere gangbaarheid.

Uitzonderingen

Op investeringen die op grond van de Wet IB 2001 willekeurig kunnen worden afgeschreven, hoeven de hierna genoemde afschrijvingsnormen niet te worden toegepast. Zie ook de Uitvoeringsregeling willekeurige afschrijving 2001. Wel moet rekening worden gehouden met de restwaarden die in de volgende paragrafen genoemd worden.

Kleine investeringen

Slijtende bedrijfsmiddelen met een aanschafprijs van meer dan € 450 (zie het besluit van 8 maart 2010 nr. DGB 2010/1188M), maar niet meer dan € 5.000 kunnen om praktische redenen lineair worden afgeschreven in 5 jaar maar daarbij moet in de staat van vaste activa altijd een restwaarde van € 1 worden aangehouden.

10.2. Afschrijvingsregime

Landbouwmachines mogen volgens zowel de lineaire methode als de boekwaarde-methode worden afgeschreven. Wel moet per bedrijfsmiddel een bestendige gedragslijn worden gevolgd.

Voor toepassing van de boekwaardemethode dient aannemelijk te worden gemaakt dat het betreffende bedrijfsmiddel in de aanvang meer nut afwerpt voor de onderneming dan in latere jaren. De (te verwachten) ontwikkelingen op technisch gebied kunnen daarvoor een aanwijzing zijn.

Bij gebruik binnen de onderneming langer dan de ingeschatte periode kan eventueel verder worden afgeschreven op basis van de nieuw ingeschatte levensduur en restwaarde. Zie paragraaf 10.6.2.

Er kan worden afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming, dus in voorkomende gevallen naar tijdsgelang. Wanneer een nieuw bedrijfsmiddel het gehele seizoen wordt gebruikt, mag over een geheel jaar worden afgeschreven, ook al is het bedrijfsmiddel pas enkele maanden na aanvang van het boekjaar aangeschaft. Het begrip "naar tijdsgelang" moet dus worden beoordeeld in relatie tot het seizoenmatige gebruik.

10.2.1. Boekwaardemethode

In paragraaf 10.3 wordt voor een groot aantal landbouwmachines de afschrijvingsperiode gegeven. Deze kan 5, 6, 7, 8 of 9 jaar bedragen. In het volgende overzicht is per afschrijvingsperiode aangegeven welke afschrijvingspercentages gelden bij toepassing van de boekwaardemethode.

Afschrijvingsperiode in jaren	Afschrijvingspercentage bij boekwaardemethode
5	25
6	23
7	20
8	18
9	16

Op alle machines kan dus afhankelijk van de levensduur jaarlijks een percentage van de boekwaarde worden afgeschreven. Daarbij moeten minimaal de in dit hoofdstuk vastgestelde restwaarden (10%, 15% en 25%) aangehouden worden.

10.2.2. Lineaire methode

Bij de lineaire methode wordt de hoogte van de jaarlijkse afschrijving bepaald door de werkelijke kostprijs te verminderen met de restwaarde, en dit verschil te delen door de gegeven afschrijvingsperiode.

Afschrijvingsperiode in jaren	Afschrijvingspercentage bij restwaarde 25%	Afschrijvingspercentage bij restwaarde 15%
5	15	17
6	12,5	14,2
7	10,7	12,1
8	9,4	10,6
9	8,3	9,4
10	7,5	8,5

10.3 Afschrijvingsgegevens landbouwmachines

De landbouwmachines zijn ingedeeld in 5 machinegroepen, namelijk:

- tractoren
- grondbewerkingsmachines
- oogstmachines
- zelfrijdende (oogst)machines
- overige machines

Voor elke groep is een tabel opgenomen. In de tabellen wordt achter de afzonderlijke machines het aantal jaren vermeld waarover moet worden afgeschreven. Voor alle machines geldt een restwaarde van 15%. Voor machines die vóór 2001 zijn aangeschaft blijft de voorheen gehanteerde restwaarde van 5% gehandhaafd.

Restwaarde tractoren is veranderd met ingang van 2003

Voor machines die behoren tot de groep tractoren, en die ná 2002 zijn aangeschaft, geldt een restwaarde van 25 %.

Er is een verschil in de intensiteit van het machinegebruik verondersteld tussen agrarische ondernemers (akkerbouwers, veehouders en dergelijke) en loonbedrijven. Daarom is in een aantal gevallen een onderscheid in de afschrijvingsperiode gemaakt tussen agrarische ondernemers en loonbedrijven. Het betreft de gehele rubriek Tractoren en de mestverspreiders in de rubriek Overige machines.

Veel tractoren en machines zijn tegenwoordig voorzien van gps. Voor een dergelijke standaard ingebouwde of later gemonteerde gps geldt hetzelfde restwaardepercentage en afschrijvingstermijn als de tractor of de machine (nieuwe en 2^e hands) waarop het systeem is gemonteerd.

Tractoren

Soort machine	Afschrijvingsperiode agrarische bedrijven (j)	Afschrijvingsperiode loonbedrijven (j)
.....		
Shovels	7	6
Tractoren 2- en 4-wiel aangedreven	7	6
Telescoopladings/verreikers	7	6

Grondbewerkingsmachines

Soort machine	Afschrijvingsperiode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvingsperiode (j)
.....			
Cultivatoren	8	Kilverborden	8
Eggen (aangedreven)	6	Ploegen	7
Freesmachines	6	Spitmachines	6
Hekkelmachines	7	Zaaibedcombinaties	7

Oogstmachines

Soort machine	Afschrijvings- periode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvings- periode (j)
Aspergeoogstmachines	6	Inschuurmachines (stort- bakken, transportbanden, boxenvullers, kistenvullers)	6
Balenpersen	8	Looftrekkers/klappers	7
Bietenladars	7	Maaikneuzers	6
Cyclomaaiers	6	Opraap(doseer)wagens	6
Grootpakpersen/wikkelaars	7	Opraap(snij)wagens	6
Harken/schudders	7	Rooimachines	6

Zelfrijdende (oogst)machines

Soort machine	Afschrijvings- periode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvings- periode (j)
Hakselaars	6	Rooimachines	7
Maaidorsers	8	Zwadmaaiers	7

Overige machines

Soort machine	Afschrijvings- periode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvings- periode (j)
Aqua Grader (bloembollen)	6	Mestinjecteurs	6
Haspels en beregenningsinstallaties (inclusief pompen)	8	Mestverspreiders agrarische bedrijven	7
Heftrucks	8	Mestverspreiders loonbedrijven	5
Kalkstrooiers	7	Pootmachines	7
(Kip)wagens	7	Sorteermachines/ opschepmachines/ palletiseermachines	7
Kranen	8	Schonings- en verwerkingslijnen vollegrondsgroenten	8
Kuilvoersnijders	6	Spuiten	7
Kunstmeststrooiers	7	Vacuümmestwagens	6
Melkinstallaties	8	Voedermengwagens	6
Melkkoeltanks	8	Zaaimachines	7

10.4. Melkrobots

De afschrijvingstermijn voor melkrobots bedraagt 10 jaar. De restwaarde van melkrobots bedraagt 15%. Dus bij een lineaire afschrijving is de jaarlijkse afschrijving 8,5% van de aanschafwaarde.

10.5. Huisvestingssystemen voor leghennen

Het huisvestingssysteem voor leghennen wordt als één activum aangemerkt. Gelet op de grote mate van vergelijkbaarheid kan het navolgende ook worden toegepast bij huisvesting van vleeskuikenouderdieren. De afschrijvingsnormen voor deze systemen zijn bijvoorbeeld van toepassing op installaties en/of apparatuur als de kippen gehouden worden volgens het zogenoemde scharrel-, volière- of kolonie-huisvestingssysteem en dergelijke.

Huisvestingssystemen kunnen uitsluitend worden afgeschreven volgens de lineaire methode. De afschrijvingstermijn is bepaald op 10 jaar en de restwaarde is nihil.

Onder een huisvestingssysteem wordt in deze normen verstaan de inrichting van een bedrijfsruimte voor het houden van kippen voor de productie van eieren. De ruimte daarvoor is onder meer uitgerust met één of meer van de volgende installaties en/of apparatuur:

- onderbouw, voerwatervoorziening, mest- en eierenafvoer, legnest, scharrelmat en zitstok
- eierborstel machines, eierliften
- eierverzamelininstallaties inclusief inpakstelsysteem
- klimaatbeheersingsapparatuur (waaronder computers, verwarmingsinstallaties, ventilatie-installaties, alarminstallaties, verlichting en elektrische installaties)
- noodstroomaggregaat
- silo's

10.6. 2^e Hands machines en nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijnen uit paragraaf 10.3 en 10.4

10.6.1. 2^e Hands machines

10.6.1.1. Ouderdom machine ligt bij aanschaf nog binnen de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4

De afschrijvingstermijn wordt als volgt vastgesteld:

- Voor machines behorende tot de groep tractoren: de resterende termijn uit paragraaf 10.3 en 10.4 **plus** 5 jaar.
Restwaarde : 10 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).
- Voor overige machines: de resterende termijn uit paragraaf 10.3 en 10.4 **plus** 3 jaar. (Echter samen minimaal 5 jaar.)
Restwaarde : 5 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).

Voorbeeld

Een loonbedrijf schaft een tractor aan van 4 jaar oud, aankoopprijs € 50.000. De afschrijvingstermijn is dan 2 (resterende termijn uit de tabel van paragraaf 10.3) plus 5 jaar is 7 jaar. Restwaarde is 10 % van € 50.000. Afschrijving is dan € 45.000: 7 is € 6.429 per jaar.

10.6.1.2. Machine is bij aanschaf ouder dan de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4.

De afschrijvingstermijn wordt als volgt vastgesteld:

- Voor machines behorende tot de groep tractoren:
Afschrijvingstermijn 5 jaar.
Restwaarde : 10 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).
- Voor overige machines:
Afschrijvingstermijn 5 jaar.
Restwaarde : 5 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).

Voorbeeld

Een agrarische ondernemer schaft een bietenlader aan van 10 jaar oud, aankoopprijs € 6.000. De afschrijvingstermijn is dan 5 jaar. Restwaarde is 5 % van € 6.000. Afschrijving is dan $\frac{€ 5.700}{5}$ is € 1.140 per jaar.

10.6.1.3. Nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijn uit paragraaf 10.3 en 10.4.

De nieuwe afschrijvingstermijn wordt als volgt vastgesteld:

- Voor machines behorende tot de groep tractoren:
Afschrijvingstermijn 5 jaar.
Restwaarde : 10 % van de oorspronkelijke aankoopprijs (nieuwwaarde).
- Voor overige machines:
Afschrijvingstermijn 3 jaar.
Restwaarde : 5 % van de oorspronkelijke aankoopprijs (nieuwwaarde).

Voorbeeld

Een agrarische ondernemer heeft 6 jaar geleden een nieuwe freesmachine aangekocht voor € 40.000. Volgens de tabel van paragraaf 10.3 was de afschrijvingsperiode 6 jaar en de restwaarde 15 %. De machine staat na 6 jaar dus met een restwaarde van € 6.000 op de balans. Bij voortgezet gebruik wordt verder afgeschreven in 3 jaar met een nieuwe restwaarde van 5 % van € 40.000. Per jaar wordt dus $(\frac{€ 6.000}{3} - \frac{€ 2.000}{3})$: 3 is € 1.333 afgeschreven.

11. Productierechten

11.1. Productierechten 2013 (2013/2014)

In dit hoofdstuk worden de afschrijvingsnormen voor een aantal productierechten voor het kalenderjaar 2013 en boekjaar 2013/2014 behandeld. De afschrijvingsnormen zijn in een tabel weergegeven en worden vervolgens toegelicht.

Productierechten	Melk	Suiker	Varkens	Pluimvee
Bedrijfsmiddel	Ja	Ja	Ja	Ja
Tijdelijke regeling	Ja	Ja	Ja	Ja
Restwaarde	Nihil	Nihil	Nihil	Nihil
Afschrijven				
Afschrijvingstermijn bij aankoop vóór 01-10-2012		5 jaar		
Afschrijvingstermijn bij aankoop op of ná 01-10-2012		tot 01-10-2017		
Afschrijvingstermijn bij aankoop op of ná 1-1-2004	tot 1-4-2015			
Afschrijvingstermijn bij aankoop op of ná 1-1-2006			tot 1-1-2015	tot 1-1-2015
Investeringsaftrek	Nee	Nee	Nee	Nee
Ingangsdatum investeringen			Aangaan van overeenkomst van koop en verkoop	Aangaan van overeenkomst van koop en verkoop

Toelichting afschrijvingstermijn productierechten melk

Productierechten melk, die op of ná 01 januari 2004 zijn aangekocht, worden afgeschreven tot 01 april 2015. Per deze datum zal het systeem van melkquotering binnen de EU worden afgeschaft.

Toelichting afschrijvingstermijn productierechten varkens en pluimvee

In de Meststoffenwet is thans in artikel 77 opgenomen dat hoofdstuk V (productiebegrenzing varkens- en pluimveehouderij) per 01 januari 2015 vervalt. In het wetsvoorstel 'Wijziging van de Meststoffenwet (invoering mestverwerkingsplicht)' (33322) wordt voorgesteld de productiebegrenzing voor de varkens- en pluimveehouderij te laten vervallen op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Gelet op de ten tijde van het opstellen van de landbouwnormen bestaande onduidelijkheid met betrekking tot de vervaldatum van de productiebegrenzing voor de varkens- en pluimveehouderij kan voor 2013 (2013/2014) worden uitgegaan van een afschrijvingstermijn voor varkens- en pluimveerechten tot 1 januari 2015.

Toelichting afschrijvingstermijn productierechten suiker

In een voorlopig principeakkoord tussen de Europese Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie van 26 juni 2013 over de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid is besloten de suikerquota met ingang van 01 oktober 2017 af te schaffen. Dit akkoord is 20 november 2013 goedgekeurd door een meerderheid van het Europees Parlement.

Toelichting 'ammoniakrechten'	Met betrekking tot de zogenaamde "ammoniakrechten" is er nog geen volledige overeenstemming over de fiscale behandeling daarvan.
Ingangsdatum van de afschrijvingstermijn productierechten varkens- en pluimveerechten	Als ingangsdatum voor de afschrijvingstermijn van de productierechten varkens en pluimvee kan het aangaan van de overeenkomst van koop en verkoop van deze productierechten worden genomen. Dit moment is meestal gelijk aan het moment van inzenden van de overeenkomst naar Dienst Regelingen ter registratie. Aangenomen wordt dat dit moment ook als moment van ingebruikneming kan worden gezien.
Afschrijving naar tijdsgelang	Wanneer in de loop van het boekjaar is geïnvesteerd in een productierecht, vindt de afschrijving hierop naar tijdsgelang plaats. Als bijvoorbeeld op 1 oktober 2013 is geïnvesteerd in een productierecht varkensrecht en dit productierecht is in gebruik genomen, dan wordt dit productierecht afgeschreven tot 1 januari 2015. De tijdspanne tussen 1 oktober 2013 en 1 januari 2015 is 1 jaar en 3 maanden (= 15 maanden). In 2013 kan dan maximaal 3/15 worden afgeschreven.
Toepassing artikel 3.30, lid 2 Wet IB 2001 en de bedrijfswaarde	De afschrijving van het productierecht dat aan 2013 (2013/2014) moet worden toegerekend bedraagt op grond van artikel 3.30, lid 2 Wet IB 2001 ten hoogste 20% van de aanschaffings- of voortbrengingskosten van het bedrijfsmiddel. Indien en voor zover de afschrijving op grond van vorenstaande tabel in 2013 (2013/2014) hoger is, wordt ervan uitgegaan dat de uitkomst overeenkomt met de lagere bedrijfswaarde.
Ontbinding koop/verkoop overeenkomsten	Bij het ingaan van de ontbindende voorwaarde zoals die in een aantal overeenkomsten van koop/verkoop is opgenomen of wanneer op andere wijze de overeenkomst wordt ontbonden, wordt op dat moment de vrijval in de belaste winst opgenomen. De vrijval is in dit geval het verschil tussen de oorspronkelijke geactiveerde koopprijs en de boekwaarde.

12. Ingroeiregeling Koninklijke Coöperatie Cosun U.A.

Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. is een coöperatie op aandelen waarvan de leden behoudens een eigenaarrelatie tevens een leveranciersrelatie hebben. Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. (hierna ook: de Coöperatie) verwerkt o.a. suikerbieten tot suiker. Na de overname van het suikerbedrijf van CSM kent de Coöperatie twee soorten ledenaandelen. De nieuwe leden, B (voorheen leveranciers aan het suikerbedrijf van CSM), hebben ten opzichte van de oude leden, A, een beperkter recht met betrekking tot de uit te keren niet-suikerresultaten van de Coöperatie. De B-leden kennen met betrekking tot deze niet-suikerresultaten een ingroeiregeling waarbij zij over de periode tot en met 2017 in stappen gelijkgeschakeld worden met de A-leden.

Het is de wens om deze ingroeiperiode te bekorten. Daartoe zal de Coöperatie, in 2009 en waarschijnlijk 2010, uitkeringen doen aan **alle** leden. De A-leden ontvangen de uitkering in contanten terwijl de B-leden deze uitkering in natura ontvangen, namelijk in de vorm van een verkorte ingroeiregeling. De ingroeiregeling zal door de uitkeringen in 2009 resp. 2010 worden verkort tot 2015 resp. 2011/2012

Teneinde discussie over de omvang van het voordeel en het moment van belastbaarheid te vermijden (de fiscale toepassing van goed koopmansgebruik) is het voor de nieuwe leden, B, die hiertoe een door Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. toegestuurde verklaring¹⁾ hebben ondertekend, in elk geval toegestaan het voordeel, dat hen in 2009 en 2010 toevalt, te belasten op het moment dat zij het voordeel daadwerkelijk in contanten of in de vorm van een vorderingsrecht ontvangen. Dat wil zeggen dat de B-leden **niet** reeds in 2009 en 2010 het voordeel in hun aangifte verantwoorden doch in aanmerking nemen bij de ontvangst van niet-suikerresultaten in de jaren 2011/2012 tot en met 2017.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat de A-leden in 2009 resp. 2010 de daadwerkelijk ontvangen contante uitkering in hun aangifte 2009 resp. 2010 verantwoorden.

.....

1) Verklaring aan de Belastingdienst:

Ondergetekende, houder van Nieuwe Aandelen in de Koninklijke Coöperatie Cosun U.A., bevestigt door het ondertekenen van deze brief dat ondergetekende bij de aangiften inkomstenbelasting over jaren waarvoor de ingroeiperiode is verkort (mogelijk betreft dat 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011) de in genoemde jaren verkregen ledentoeslag geheel zal verantwoorden in de aangiften inkomstenbelasting als belastbaar inkomen. Ondergetekende zal niet het standpunt innemen dat de heffing opgelegd zou moeten worden in het jaar gekoppeld aan het besluit van de raad van beheer om de nieuwe aandelen eerder dan 2018 volledig mee te laten delen in de resultaten van de overige activiteiten.

Bijlage 1 Bronnen en organisaties

Bij het vaststellen van de normen en normbedragen is gebruikgemaakt van gegevens van diverse bronnen en organisaties. De belangrijkste zijn, in alfabetische volgorde:

- Centraal Orgaan Mechanisatiebedrijven (COM)
- COM Koerslijst Gebruikte landbouwtrekkers
- Handboek Melkveehouderij 2011
- Handboek Pluimveehouderij 2011
- Handboek Varkenshouderij 2010
- Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
- Koninklijke Coöperatie Cosun U.A.
- Kwantitatieve Informatie Akkerbouw en Vollegrondsgroenteteelt 2012
- Kwantitatieve Informatie Boomteelt (KWIN) 2006
- Kwantitatieve Informatie Fruitteelt (KWIN) 2009-2010
- Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw (KWIN) 2012-2013
- Kwantitatieve Informatie Veehouderij (KWIN) 2013-2014
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO-Nederland)
- Landbouw Economisch Instituut (LEI) www.lei.nl
- Landelijk Biggenprijzenschema van juli 2013
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
- Nibud
- Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-administratieconsulenten (SRA)
- Tabellenboek Veevoeding
- Uniformeringsafspraken Varkenshouderij 1996-1
- Van Kuiken tot Kip, uitgave van Wageningen Universiteit (WUR)
- Vereniging van accountants-, administratie en belastingadvieskantoren "De TAAK"
- Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB)
- Weekblad Boerderij www.boerderij.nl

Bijlage 2 Voorbeelden van gemiddelde waardesysteem en kostprijsberekeningen of waarderingen van vee

De volgende berekeningen van vee zijn voorbeelden. Het zijn geen normen.

GEMIDDELDE WAARDESYSTEEM

Een veestapel bestaande uit zelfopgefoekte en aangekochte dieren kan volgens het gemiddelde-waardesysteem worden gewaardeerd zoals in de volgende berekening is weergegeven.

Waardering volledige rundveeveestapel bij het gemiddelde-waardesysteem		Bedrag incl. OB	
Waarde jongvee jonger dan 1 jaar			
Begin boekjaar: stel			
waarde 20 stuks jongvee gemiddeld à € 350,00	€	7.000,00	
Uitstoot: 10 stuks jongvee à € 350,00	€	3.500,00	-
Door naar de groep jongvee 1 jaar en ouder, 10 stuks voor de waarde van	€	3.500,00	-
Resteert	€	0,00	
Aankoop: 5 stuks jongvee jonger dan 1 jaar stel aan-koop prijs volgens grootboek (gemiddeld € 400,00)		€	2.000,00
Opfokkosten: 5 stuks gemidd. 6 maanden à € 39,73	€	1.191,90	+
Waardering aangekocht jongvee jonger dan 1 jaar	€	3.191,90	
Gemiddelde waarde aankoop	€	3.191,90	
Eigen opfok: (stel: 50 kalveren geboren, waarvan 30 verkocht) voor eigen opfok 20 stuks à € 91,03		€	1.820,60
Opfokkosten: 20 stuks gemidd. 6 maanden à € 39,73	€	4.767,60	
Waardering zelfopgefoekt jongvee jonger dan 1 jaar	€	6.588,20	
Gemiddelde waarde aanwas	€	6.588,20	+
Einde boekjaar:			
Waarde 25 stuks jongvee jonger dan 1 jaar		€	9.780,10
Waarde jongvee 1 jaar en ouder			
Begin boekjaar: stel			
waarde 15 stuks jongvee gemiddeld à € 800,00	€	12.000,00	
Uitstoot: 5 stuks jongvee à € 800,00	€	4.000,00	-
Door naar de groep melk- en kalfkoeien, 10 stuks voor de waarde van	€	8.000,00	-
Resteert	€	0,00	
Aankoop: 5 stuks jongvee 1 jaar en ouder, stel aan-koop prijs volgens grootboek (gemiddeld € 600,00)		€	3.000,00
Opfokkosten: 5 stuks gemidd. 6 maanden à € 39,73	€	1.191,90	+
Waardering aangekocht jongvee 1 jaar of ouder	€	4.191,90	
Gemiddelde waarde aankoop	€	4.191,90	
Eigen opfok: van de groep jongvee jonger dan 1 jaar 10 stuks voor de waarde van		€	3.500,00
Opfokkosten: 10 stuks x 12 maanden à € 39,73	€	4.767,60	+
Waardering zelfopgefoekt jongvee 1 jaar of ouder	€	8.267,60	
Gemiddelde waarde aanwas	€	8.267,60	+
Einde boekjaar:			
Waarde 15 stuks jongvee 1 jaar en ouder		€	12.459,50

Waarde melk- en kalfkoeien

Begin boekjaar: stel			
waarde 50 stuks melkkoeien gemiddeld à € 850,00	€	42.500,00	
Uitstoot: 15 stuks melkkoeien à € 850,00	€	12.750,00	-
Saldo nog aanwezig 35 stuks melkkoeien, waarde	€	29.750,00	
Aankoop: 5 stuks melkkoeien, waarvan:			
- 2 stuks melkkoeien na 1 ^e kalf, stel aankoopprijs volgens grootboek (gemiddeld € 1.100,00)	€	2.200,00	
- 3 stuks drachtige pinken of vaarzen stel aankoop-prijs volgens grootboek (gemiddeld € 1.050,00)	€	3.150,00	+
Opfokkosten: 3 stuks gemidd. 6 maanden à € 39,73	€	715,14	+
Opfokkosten uitgroei na 1 ^e kalf: 3 stuks à € 31,95	€	95,85	+
Waardering aangekochte melk- en kalfkoeien	€	6.160,99	
Waarde bij gemiddelde uitstoot na 3,6 jaar van 5 stuks melk- en kalfkoeien à € 717,01	€	3.585,05	+
Som	€	9.746,04	
Gemiddelde (:2) waarde aankoop		2 : €	4.873,02 +
Eigen opfok: van de groep jongvee 1 jaar en ouder 10 stuks voor de waarde van	€	8.000,00	
Opfokkosten: 10 stuks x 6 maanden à € 39,73	€	2.383,80	+
Opfokkosten uitgroei na 1 ^e afkalving: 10 stuks à € 31,95	€	319,50	+
Waardering zelf opgefokte melk- en kalfkoeien	€	10.703,30	
Waarde bij gemiddelde uitstoot na 3,6 jaar van 10 stuks melk- en kalfkoeien à € 717,01	€	7.170,10	
Som	€	17.873,40	
Gemiddelde (:2) waarde aanwas		2 : €	8.936,70 +
Einde boekjaar:			
Waarde 50 stuks melk- en kalfkoeien	€	43.559,72	

RUNDVEE**Voorbeeld van aankoop jongvee individuele methode**

Waardering aangekocht jongvee idividuele methode per stuk	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Aankoop: jongvee (leeftijd: 13 maanden) op 1 mei, stel aankoopprijs	€ 636,00	€ 600,00
Opfokkosten 8 maanden x € 39,73 (€ 35,60)	€ 317,84	€ 284,80
Einde boekjaar:		
Waardering aangekocht jongvee	€ 953,84	€ 884,80

Voorbeeld van aankoop melkkoe individuele methode

Waardering aangekochte melk- en kalfkoeien individuele methode per stuk	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Aankoop drachtige vaars (leeftijd: 22 maanden), stel aankoopprijs	€ 1.113,00	€ 1.050,00
Opfokkosten 4 maanden x € 39,73 (€ 35,60)	€ 158,92	€ 142,40
Opfokkosten uitgroei na 1 ^e kalf € 31,95 (€ 29,36)	€ 31,95	€ 29,36
Einde boekjaar:		
Waardering aangekochte melkkoeien	€ 1.303,87	€ 1.221,76
Individueel 1: Volledige individuele methode		
Restwaarde slachtkoe. Uitstoot 5 jaar na uitgroei	€ 584,33	€ 551,25
Vanaf 36 maanden jaarlijks afschrijven tot op de restwaarde, (60 mnd) per maand	€ 11,99	€ 11,18
Vanaf 36 maanden jaarlijks afschrijven tot op de restwaarde, (5 jaar) per jaar	€ 143,91	€ 134,10

Voorbeeld kostprijsberekening van zelfopgefokte kalf naar melkkoe.

De volgende berekeningen voor zelfopgefokt rundvee zijn de bedragen zoals ze in het gemiddelde waardesysteem verwerkt zijn, voor een bedrijf met alle jaren eigen opfok.

Het is een groot misverstand dat bij waardering van 100 melkkoeien, 100 maal de onderstaande waardering per melkkoe zou gelden. Dat is een onjuiste hantering van het gebruik van de normen en het gemiddelde-waarde-systeem.

Voorbeeld waardering zelfopgefokte rundvee

Voorbeeld waardering volledig zelfopgefokte melkkoe in het gemiddelde-waardesysteem	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Jongvee jonger dan 1 jaar:		
Beginwaarde kalf prijspeil 2013	€ 91,03	€ 84,72
Opfokkosten 2013: 6 maanden x € 39,73 (€ 35,60)	€ 238,38	€ 213,60
Gemiddelde-waarde zelfopgefokt jongvee jonger dan 1 jaar zoals die in het waardesysteem verwerkt is	€ 329,41	€ 298,32
Jongvee van 1 jaar en ouder:		
Beginwaarde kalf prijspeil 2012	€ 88,71	€ 82,61
Opfokkosten 2012: 6 maanden x € 38,97 (€ 35,04)	€ 233,82	€ 210,24
Opfokkosten 2013: 12 maanden x € 39,73 (€ 35,60)	€ 476,76	€ 427,20
Gemiddelde-waarde zelfopgefokt jongvee van 1 jaar en ouder zoals die in het waardesysteem verwerkt is	€ 787,52	€ 710,40
Melk- en kalfkoeien:		
Beginwaarde kalf prijspeil 2011	€ 85,10	€ 79,32
Opfokkosten 2011: 6 maanden x € 37,61 (€ 33,98)	€ 225,66	€ 203,88
Opfokkosten 2012: 12 maanden x € 38,97 (€ 35,04)	€ 467,64	€ 420,48
Opfokkosten 2013: 6 maanden x € 39,73 (€ 35,60)	€ 238,38	€ 213,60
Totaal	€ 1.016,78	€ 917,28
Uitgroei na 1 ^e afkalving	€ 31,95	€ 29,36
Kostprijs zelfopgefokte melkkoe na uitgroei	€ 1.048,73	€ 946,64
Waarde gemiddelde melkkoe bij een uitstoot na 3,6 jaar	€ 717,01	€ 664,22
Som	€ 1.765,74	€ 1.610,86
Gedeeld door	2	2
Gemiddelde waarde volledig zelf opgefokte melkkoe zoals die uiteindelijk in het waardesysteem verwerkt is	€ 882,87	€ 805,43

VARKENS**Voorbeeld van aangekochte zeug**

Waardering aangekochte zeug	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Aankoop: opfokzeug van 220 dagen stel aankoopprijs	€ 265,00	€ 250,00
Opfok tot inzet (260 dagen) = opfokkosten 40 dagen x € 1,007 (€ 0,917) =	€ 40,28	€ 36,68
Opfok tijdens dracht	€ 92,01	€ 86,80
Kostprijs aangekochte zeug na uitgroei	€ 397,29	€ 373,48
Restwaarde op basis van gemiddelde uitstoot	€ 172,53	€ 162,76
Som	€ 569,82	€ 536,24
Gedeeld door	2	2
Waarde aangekochte zeug (voorbeeld)	€ 284,91	€ 268,12

Voorbeeld van aangekochte big

Waardering aangekochte big	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Aankoop: big van 6 weken, stel aankoopprijs	€ 21,50	€ 20,28
Opfok tot 8 weken volgens de tabel	€ 5,94	€ 5,43
Waardering aangekochte big op een leeftijd van 8 weken	€ 27,44	€ 25,71

MELKGEITEN

Voorbeeld aankoop bij melkgeiten

Waardering aangekochte melkgeit	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....		
Aankoop: geitlam (9 weken oud), stel aankoopprijs	€ 159,00	€ 150,00
	plus	plus
Opfokkosten per week	2,84	2,80
Opfokkosten 43 weken totaal	€ 122,12	€ 111,80
Kostprijs aangekochte geit bij 1 jaar (eerste lamdatum)	€ 281,12	€ 261,80
Waarde gemiddelde uitstoot na 3,8 jaar	€ 47,63	€ 43,95
Som	€ 328,75	€ 305,75
Gedeeld door	2	2
Waardering aangekochte melkgeit	€ 164,38	€ 152,87

